Rogoźno z obwodnicą

9 października uroczyście otwarto nową obwodnicę Rogoźna. Siedmiokilometrowa trasa, która przejęła ruch tranzytowy z centrum miasta, kosztowała niemal 150 mln zł. A my przy tej okazji w naszym stałym cyklu przybliżamy drogę wojewódzką na 241, której fragmentem jest ukończona inwestycja. ▶ str. 7

FOT. ARCHIWUM WZDW

Dyrektorskie roszady

Nastąpiły ważne zmiany w trzech placówkach podległych samorządowi województwa. Chodzi o powołanie nowego dyrektora Polskiego Teatru Tańca, odwołanie szefa Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie oraz dymisję dyrektora Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu. ▶ str. 2

Pomagamy Ukrainie

– Jesteśmy konsekwentni w niesieniu pomocy Ukrainie i Ukraińcom, którzy codziennie walczą z rosyjską agresją – podkreślił 16 października w UMWW marszałek Marek Woźniak. Tego dnia podpisano umowę na przekazanie przez Wielkopolskę obwodowi charkowskiemu zestawu komponentów modularnych protez podudzia. ▶ str. 11

MONITOR WIELKOPOLSKI

MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

listopad 2026
nr 11 (306)

rok XXVI
ISSN 1642-0918

Pokazują piękno regionu

Prezentujemy wybrane zdjęcia spośród nagrodzonych i wyróżnionych w tegorocznej edycji Konkursu Fotograficznego o Nagrodę Marszałka Województwa Wielkopolskiego.

Jedno ze zdjęć Łukasza Gwiździela, które przyniosły mu I nagrodę w kategorii „krajobrazy".

Jak już informowaliśmy, podczas wielkopolskich obchodów Światowego Dnia Turystyki rozstrzygnięto tegoroczną odsłonę Konkursu Fotograficznego o Nagrodę Marszałka Województwa Wielkopolskiego. W trakcie uroczystości, która odbyła się w Pałacu Generała Henryka Dąbrowskiego w Winnej Górze, laureatów nagrodził Jacek Bogusławski z zarządu województwa.

– W tym roku mija 16 lat od pierwszej edycji konkursu – przypomina Krzysztof Piechocki, zastępca dyrektora Departamentu Sportu i Turystyki UMWW. I zauważa: – Przez ten czas zmieniła się technologia, sposób fotografowania i zgłaszania prac, ale nie zmieniło się jedno – pasja do odkrywania i pokazywania piękna Wielkopolski.

Ze względu na rosnącą popularność tego typu fotografii w konkursie po raz pierwszy wprowadzono kategorię „z lotu ptaka". Nowością było też obniżenie minimalnego wieku uczestników z 18 do 13 lat.

Kapituła konkursu oceniła tym razem aż 387 spełniających regulaminowe kryteria prac zgłoszonych przez uczestników. Ta liczba – jak podkreślono – oznaczała znaczący wzrost w porównaniu z poprzednią edycją. Ostatecznie kapituła rekomendowała, a zarząd województwa usankcjonował to stosowną uchwałą, przyznanie nagród finansowych autorom 11 prac, a 7 kolejnym – wyróżnień.

– Wszystkim laureatom i osobom wyróżnionym gratulujemy talentu, kreatywności i wrażliwości na piękno Wielkopolski – napisali w podsumowaniu organizatorzy przedsięwzięcia. – Dziękujemy za udział w konkursie oraz za promowanie walorów turystycznych i kulturowych naszego regionu. Już dziś zapraszamy do udziału w kolejnej edycji, która odbędzie się w 2028 roku.

Być może inspiracją dla tych, którzy zdecydują się skorzystać z tego zaproszenia, będą zdjęcia nagrodzone i wyróżnione w tym roku. Kilka spośród nich publikujemy w dzisiejszym wydaniu. ▶ str. 8-9

Gdzie na wsi ocieplą bloki?

30 października w UMWW poznaliśmy wielkopolskie gminy, które skorzystają z dofinansowania na termomodernizację budynków wielorodzinnych w ramach pilotażowego programu „Ekologiczna wieś". ▶ str. 2

Szkoły na medal

Nagrodzono laureatów dziesiątej edycji organizowanych przez samorząd województwa konkursów, których celem jest dostrzeżenie i docenienie wyjątkowych placówek oświatowych w regionie oraz wielkopolskich pedagogów działających z pasją. ▶ str. 3

Pierwsi w kraju

Sejmik przyjął „plany obszarów przyspieszonego rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego" dla gmin Lwówek, Rawicz, Słupca i Złotów. To pierwsze takie dokumenty w Polsce. ▶ str. 4

Skąd te parki?

W „co za historia" – o genezie i okolicznościach powstania trzech spośród najstarszych i najbardziej znanych parków w stolicy Wielkopolski. ▶ str. 10

Inna strona samorządu

Łęcka? Wokulski? Rzecki? Sprawdziliśmy, kto z samorządu by się nadał, gdyby nakręcili jeszcze jedną „Lalkę". Kosmos jest ciągle w mojej głowie… – wyznaje monitorowany przez nas radny. ▶ str. 16

NA WSTĘPIE

Artur Boiński

ZDJĘCIA I SŁOWA

Może i powiedzenie, że „jedno zdjęcie mówi więcej niż tysiąc słów" jest nieco wyświechtane i pewnie sam go już na tych łamach używałem, ale trudno go nie przywołać, gdy podsumowujemy wyniki kolejnej edycji marszałkowskiego konkursu fotograficznego. Można bowiem z tych obrazów „wyczytać" naprawdę wiele informacji i ciekawostek o naszym regionie. Można też, patrząc na najlepsze prace, „czytać między wierszami". I dowiedzieć się, że obecnie chyba najbardziej fotogeniczne wielkopolskie wydarzenia to leszczyńskie Antidotum AirShow czy przedstawienia plenerowe w stylu tych proponowanych przez Park Dzieje w Murowanej Goślinie. Albo że (w ślad za wzrostem dostępności odpowiedniego sprzętu) coraz chętniej fotografujemy „z lotu ptaka" (co zresztą było przyczynkiem do wprowadzenia w konkursie nowej kategorii). Zachęcam do oglądania nagrodzonych zdjęć i… wyczytywania z nich jak najwięcej. ▮

Cieplej i taniej

Kto skorzysta z pilotażu programu „Ekologiczna wieś"?

Blizanów, Bojanów, Chodów, Czempiń, Kępno, Kołaczkowo, Koźmin Wielkopolski, Kościelec, Kotlin, Krzywiń, Lubasz, Orchowo, Powidz, Rawicz, Trzcianka oraz Wilczyn – to gminy, które jako pierwsze skorzystają z programu „Ekologiczna wieś".

O pilotażu przedsięwzięcia, który jest możliwy dzięki współpracy (także finansowej) samorządu województwa oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, pisaliśmy w sierpniowym „Monitorze". W największym skrócie – celem jest tu poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, czyli m.in. bloków popegeerowskich. Oba wymienione podmioty przeznaczyły na ten cel po 20 milionów złotych.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Decyzje o przyznaniu dotacji wręczono 30 października w UMWW.

30 października w UMWW przedstawiciele wymienionych gmin odebrali decyzje o przyznaniu im stosownych dotacji, dzięki którym wyremontują i docieplą budynki na swoim terenie. Wręczyli im je uroczyście minister klimatu i środowiska Paulina Hennig-Kloska, członek zarządu województwa Jacek Bogusławski i prezes WFOŚiGW Rafał Ratajczak.

Jak podkreślano podczas wydarzenia, takie działania przyniosą trojakie efekty: pozwolą obniżyć rachunki za ogrzewanie (nawet o 70--90 procent), stanowią kolejny element działań władz regionu na rzecz poprawy jakości powietrza, podniosą komfort życia mieszkańców zmodernizowanych budynków.

Ministerstwo zapowiada, że wzorem wielkopolskiego pilotażu (zwłaszcza biorąc pod uwagę duże zainteresowanie włodarzy gmin udziałem w tym przedsięwzięciu) pojawi się adekwatny program w skali ogólnopolskiej.

Przykłady budynków, które wskazane na wstępie samorządy zamierzają poddać termomodernizacji za pieniądze z dotacji, można znaleźć na www.umww.pl. **ABO**

Dyrektorskie roszady

Ostatni miesiąc przyniósł wiadomości dotyczące dyrektorskich zmian w trzech placówkach podległych samorządowi województwa.

8 października zarząd województwa powołał na stanowisko dyrektora Polskiego Teatru Tańca Jacka Przybyłowicza (w przeszłości m.in. szefującego baletowi w poznańskiej Operze). Jego kadencja potrwa od 1 stycznia 2027 r. do 31 sierpnia 2031 r.

5 listopada natomiast – po uzyskaniu zgody ministra rolnictwa – zarząd odwołał Pawła Siemińskiego ze stanowiska dyrektora Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie (w komunikacie wskazano „poważne i długotrwałe nieprawidłowości w funkcjonowaniu instytucji"). Do czasu przeprowadzenia konkursu na nowego szefa placówki obowiązki dyrektorskie pełni dotychczasowy zastępca Artur Sitek.

Najwięcej emocji wywołała złożona pod koniec października dymisja Dawida Murawy (wcześniej sejmikowego radnego z listy Lewicy) z funkcji dyrektora Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu. Zakończy on pracę 30 listopada, następnie zostanie ogłoszony konkurs na jego następcę.

Szef sejmikowej Komisji Rewizyjnej Filip Żelazny na specjalnie zwołanym briefingu sugerował, że skoro powołany niespełna dwa lata temu dyrektor zrezygnował, marszałek powinien osobiście ponieść konsekwencje albo wyciągnąć je wobec odpowiedzialnej w zarządzie województwa za ochronę zdrowia Katarzyny Kretkowskiej. W odpowiedzi marszałek Marek Woźniak nazwał te apele „szukaniem sposobu na polityczne zaistnienie". Pytany przez dziennikarzy, wyliczył sukcesy dyrektora Murawy w poszerzeniu zakresu świadczonych przez szpital usług, ale dodał, że wciąż trwają kontrole sprawdzające, czy w placówce nie dochodziło do nieprawidłowości. **ABO**

WIELKOPOLSKA DBA O SWOICH MŁODYCH SPORTOWCÓW

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Aż 72 młodych zawodników z 23 wielkopolskich klubów zostało w tym roku uhonorowanych stypendiami sportowymi samorządu województwa. To medaliści (otrzymują po 1200 zł miesięcznie) oraz zawodnicy zajmujący odpowiednio wysokie miejsca (800 zł) podczas mistrzostw świata i Europy w dyscyplinach olimpijskich. Gratulacje sportowcom, ich trenerom i działaczom klubowym przekazał 20 października w UMWW Jacek Bogusławski z zarządu województwa. **ABO**

CZĘŚCIEJ DO AMSTERDAMU

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Na lotnisko Schiphol w Amsterdamie (na zdjęciu) można teraz polecieć z Poznania aż trzy razy dziennie. O uruchomieniu dodatkowego codziennego połączenia poinformowali 26 października przedstawiciele Portu Lotniczego Poznań Ławica oraz obsługującej trasę linii KLM. Samoloty do Holandii startują teraz każdego dnia o godzinie 6.30, 14.15 i 18.00. Ten dodatkowy wieczorny rejs zwiększa możliwość wygodnych przesiadek na dalszy lot z jednego z największych europejskich lotnisk. **ABO**

Biznes na Węgrzech?

„Doing Business in Hungary" – było tytułem kolejnego ze spotkań w cyklu organizowanym przez Wielkopolski Fundusz Rozwoju.

Wydarzenie, które odbyło się 27 października w UMWW, przyciągnęło liczne grono wielkopolskich przedsiębiorców, menedżerów oraz ekspertów zainteresowanych rynkiem węgierskim. Jak przekonywano – stanowi on niezwykle obiecujący kierunek rozwoju w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

W części seminaryjnej oraz podczas sesji networkingowej była okazja do zdobycia praktycznej wiedzy z zakresu podatków, logistyki, finansowania oraz realiów tamtejszego rynku e-commerce. Zaprezentowano też instrumenty finansowe oferowane przez WFR – spółkę samorządu województwa.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Wiele osób chciało dowiedzieć się, jak zrobić biznes na Węgrzech.

Z gośćmi wydarzenia spotkał się m.in. Otto Sipos, zastępca konsula generalnego Węgier. **ABO**

Warto się badać

Urzędnicy, a zwłaszcza urzędniczki z UMWW dają przykład, że warto dbać o swoje zdrowie, korzystając z różnych możliwości z zakresu profilaktyki.

Prelekcje, porady, udzielanie informacji, konkretne badania (jak spirometria, analiza składu ciała, badanie w zaparkowanym przy urzędzie cytobusie) – wszystko to złożyło się na II Dzień profilaktyki, zorganizowany 20 października w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu.

W wydarzenie zaangażowały się (prowadząc prelekcje i udzielając porad oraz informacji na swoich stanowiskach) jednostki podległe samorządowi województwa (Wielkopolskie Centrum Onkologii, Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii, Szpital Wojewódzki w Poznaniu, OPEN S.A.), a także zaproszeni partnerzy (Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia, Krajowa Izba Fizjoterapeutów, Fundacja Pokonać Endometriozę). **ABO**

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Chętnych do zdobycia cennych informacji na temat badań profilaktycznych nie brakowało.

PAMIĘTAMY

FOT. ARCHIWUM UMWW

Wspomnienie osób, które swoją pracą i zaangażowaniem przyczyniły się do rozwoju Wielkopolski, przyświeca tradycyjnemu złożeniu kwiatów na grobach zasłużonych dla naszego regionu. 1 listopada marszałek Marek Woźniak, wspólnie z przedstawicielami administracji rządowej i poznańskimi samorządowcami oraz duchownymi, złożył wiązanki w biało-czerwonych barwach z napisem „Non Omnis Moriar – Poznaniacy i Wielkopolanie". Pojawiły się one na wybranych grobach Cmentarza Zasłużonych Wielkopolan, przy pomnikach Armii Poznań, Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej, Ofiar Katynia i Sybiru, Poznańskiego Czerwca '56 i Powstańców Wielkopolskich. Organizatorem uroczystości był Prezydent Miasta Poznania. **ABO**

Rozumieć siebie i innych

Po raz 10. samorząd województwa uhonorował najlepsze szkoły i nauczycieli.

Podczas uroczystej gali, która odbyła się 27 października w poznańskiej Auli Nova, poznaliśmy laureatów dziesiątej edycji organizowanych przez samorząd województwa konkursów. Ich celem jest dostrzeżenie i docenienie wyjątkowych placówek oświatowych w regionie oraz wielkopolskich pedagogów działających z pasją.

Tytuł „Wielkopolskiego Nauczyciela Roku" otrzymała Wiesława Wójcik z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Poznaniu. Do rąk popularnej polonistki z „Marcinka" trafiła nagroda finansowa i pamiątkowa statuetka. Z kolei w konkursie „Wielkopolska Szkoła Roku" zwyciężyła Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Nowym Tomyślu. W obu kategoriach przyznano też tytuły laureatów oraz wręczono wyróżnienia, wskazując w ten sposób najlepszych spośród niemal dwustu kandydatur zgłoszonych w tegorocznej edycji przedsięwzięcia (pełna lista uhonorowanych nauczycieli i szkół – na stronie www.umww.pl).

FOT. ARCHIWUM UMWW

Tytuł „Wielkopolskiego Nauczyciela Roku" odebrała podczas gali w Auli Nova Wiesława Wójcik z poznańskiego „Marcinka".

– Szkoła nie jest wyłącznie miejscem przekazywania wiedzy i zdobywania kolejnych ocen. To także przestrzeń, w której młody człowiek uczy się rozumieć siebie i innych, odkrywa swoje możliwości, buduje poczucie własnej wartości i przekonuje się, że warto podejmować wysiłek – podkreśliła podczas październikowej gali członkini zarządu województwa Katarzyna Kretkowska, która nagrodziła zwycięzców w towarzystwie m.in. przewodniczącej sejmikowej Komisji Edukacji i Nauki Pauliny Stochniałek.

Podczas gali odznaki honorowe „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego" otrzymali Liceum Ogólnokształcące w Tarnowie Podgórnym oraz Iwona Kałużna, dyrektorka Zespołu Szkół Usługowo-Gospodarczych w Pleszewie w latach 2001--2026. **ABO**

Rada o kosztach i barierach

Wielkopolska Rada Rolnicza wypowiedziała się o wysokich kosztach produkcji oraz barierach rozwoju gospodarstw.

Posiedzenie WRR, która jest organem doradczym zarządu województwa, odbyło się 29 października w UMWW.

– Poruszyliśmy ważne problemy, z którymi od dłuższego czasu borykają się wielkopolscy gospodarze. Stale rosnące ceny środków produkcji, duża niepewność na lokalnych i światowych rynkach zbytu bezpośrednio dotykają budżety małych oraz dużych gospodarstw – relacjonuje przewodniczący WRR, wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – W odpowiedzi na głos środowiska rolniczego członkowie rady przygotowali dwa stanowiska poruszające kwestie związane z utrudnionym rozwojem gospodarstw.

W kolejnych stanowiskach przyjętych na październikowym posiedzeniu opisano potrzebę ubezpieczeń upraw rolnych z dopłatą państwa, negatywne skutki projektu zmiany prawa łowieckiego, a także zmniejszenie dostępności skutecznych środków ochrony roślin w uprawie kukurydzy. **ABO**

SEJMIKOWE PYTANIA

Przedstawiamy tematy, które radni poruszali w interpelacjach i zapytaniach podczas XXIX sesji sejmiku oraz w okresie międzysesyjnym.

Marek Sowa (PiS) zgłosił ponowną interpelację o podjęcie przez sejmik działań mających na celu „systematyczne i widoczne" promowanie rodzin wielodzietnych. Podziękował jednocześnie za wcześniejszą odpowiedź, wskazującą na inicjatywy realizowane w tej dziedzinie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Agnieszka Wiśniewska (PL2050) w swojej interpelacji, powołując się na liczne sygnały mieszkańców gminy Kórnik dotyczące październikowych zmian w rozkładzie jazdy Kolei Wielkopolskich, zwróciła się o przywrócenie porannego połączenia kolejowego ze stacji Gądki do Poznania Głównego.

Piotr Trybek (PiS) interpelował w sprawie niepokojących doniesień na temat sytuacji pracowniczej w kaliskim Radiu Centrum, a także w kwestii nadzoru nad podległą rozgłośnią ze strony dyrekcji Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu oraz Zarządu Województwa Wielkopolskiego.

Joanna Szczechowska (PiS) i Dominik Szopa (PiS) wspólnie zgłosili wniesienie skargi na marszałka w związku z niezadowalającym sposobem odpowiedzi na ich interpelację w sprawie podróży służbowych członków zarządu województwa w latach 2024-2026. W złożonej wcześniej interpelacji pytali natomiast o efekty analiz formalno-prawnych dotyczących utworzenia pożyczkowego funduszu obrotowego dla szpitali wojewódzkich.

Jan Grzesiek (PSL) zwrócił się o przekazanie informacji i podjęcie działań w związku z zawieszeniem na okres zimowy bezpośredniego połączenia lotniczego z Poznania do Brukseli-Charleroi. W imieniu klubu PSL wnioskował też o objęcie wsparciem finansowym województwa okręgów żeglarskich w Wielkopolsce.

Filip Żelazny (PiS) wystosował zapytanie dotyczące procedowania skargi na działalność dyrektora, zastępcy dyrektora oraz radcy prawnego, zatrudnionych w Wojewódzkim Specjalistycznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy.

Małgorzata Nowak (PiS) w złożonej interpelacji poruszyła kwestię pojawiających się propozycji konsolidacji Szpitala Powiatowego w Krotoszynie ze Szpitalem Wojewódzkim w Poznaniu, w szczególności w kontekście dostępności leczenia onkologicznego dla mieszkańców powiatu krotoszyńskiego.

Łukasz Grabowski (PiS) w swoich zapytaniach poruszył sprawy: zasad dotyczących odwołania dyrektora wynikających ze współprowadzenia muzeum w Szreniawie przez województwo i ministra rolnictwa, doniesień co do jakości zarządzania Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Adam Bogrycewicz (PiS) przygotował zapytania dotyczące: okoliczności związanych z zakupem przez województwo koparki „Dolores", możliwości budowy ronda na skrzyżowaniu ulic Grunwaldzkiej i Kopernika w Trzciance, zastąpienia komunikacją autobusową pociągu POLREGIO z Lipki Krajeńskiej do Krzyża w dniu 3 listopada.

Katarzyna Rzepecka-Andrzejak (PiS) wskazując na dane o wynikach podległych samorządowi województwa szpitali, przekazane radnym we wrześniu, złożyła zapytanie w kwestii aktualnej sytuacji finansowej i organizacyjnej w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie. ABO

Pierwsi w Polsce

Decyzje sejmiku pomogą w rozwoju zielonej energii w kilku gminach naszego regionu.

Podczas październikowej sesji sejmik jednogłośnie uchwalił „plany obszarów przyspieszonego rozwoju OZE dla energii promieniowania słonecznego" dla gmin Lwówek, Rawicz, Słupca i Złotów. O tym, że to niezwykła chwila, świadczyła choćby obecność podczas posiedzenia przedstawicieli wymienionych samorządów, a także Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu.

– Wprowadzone przed rokiem zmiany w prawie mają za zadanie m.in. uproszczenie procedur administracyjnych i przyłączeniowych w zakresie odnawialnych źródeł energii – zwracał uwagę podczas sesji wicemarszałek Wojciech Jankowiak. – W wyniku podjętych dzisiaj decyzji łącznie na terenie 105 hektarów w naszym regionie będzie obowiązywała uproszczona procedura inwestowania w odnawialne źródła energii, w tym przypadku tej wytwarzanej z promieni słonecznych.

W marcu 2026 r. zapadła decyzja o powierzeniu opracowania dokumentów Wielkopolskiemu Biuru Planowania Przestrzennego, a marszałek zawiadomił wszystkie gminy z regionu o możliwości składania przez nie stosownych wniosków. Zgłoszono ich 22, 7 z nich spełniało zapisane w ustawie formalne warunki. Plany dla 4 pierwszych gmin radni przyjęli 26 października.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Dzięki październikowym decyzjom sejmiku Wielkopolska znalazła się wśród krajowych pionierów we wprowadzaniu rozwiązań upraszczających rozwój OZE.

Jak podkreślano podczas sesji, są to pierwsze tego typu dokumenty przyjęte w Polsce. Gratulacje za przygotowanie pionierskich opracowań dla WBPP przekazali zarówno wicemarszałek Wojciech Jankowiak, jak i Michał Łęski, zastępca dyrektora Departamentu Odnawialnych Źródeł Energii w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Więcej o tym, na czym polega funkcjonowanie planów obszarów przyspieszonego rozwoju OZE, napiszemy w kolejnym wydaniu „Monitora". ABO

Jaka współpraca z trzecim sektorem?

Radni przyjęli dokument określający zasady kooperacji w kolejnych miesiącach województwa i NGO-sów działających w naszym regionie.

Sejmik uchwalił 26 października „Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2027". Od lat zasady tego współdziałania w Wielkopolsce określane są w dokumentach wieloletnich i rocznych. Tym razem radni zaakceptowali ten dotyczący kolejnych dwunastu miesięcy.

Zapis, który zawsze najbardziej interesuje partnerów korzystających ze wsparcia finansowego ze strony samorządu województwa, znalazł się w paragrafie 2 przyjętego dokumentu. Czytamy w nim: „Na realizację programu współpracy planowana jest w 2027 r. kwota nie niższa niż 35.000.000 zł, w tym w ramach umów jednorocznych planowana jest kwota nie niższa niż 22.000.000 zł".

Następnie wymieniono katalog aż 41 obszarów, w których w 2027 roku województwo planuje współpracować z organizacjami pozarządowymi, a także opisano, czego mają dotyczyć te działania. Szczegóły dostępne są w przyjętym dokumencie, który można znaleźć na przykład na stronie bip.umww.pl, w zakładce zawierającej wszystkie uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego. ABO

NOWY SZYLD DOBRZE ZNANEJ BIBLIOTEKI

FOT. BIBLIOTEKA WIELKOPOLSKA

Posiedzenie sejmikowej Komisji Kultury 13 października miało charakter wyjazdowy, a odbyło się w siedzibie Biblioteki Wielkopolskiej im. Stanisława Barańczaka. To, obowiązujący od tego roku, nowy szyld instytucji funkcjonującej od lat przy ul. Prusa w Poznaniu, a wcześniej znanej jako Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury. W rozmowie z szefową placówki Małgorzatą Grupińską-Bis i jej pracownikami radni mieli możliwość zapoznać się z szerokim charakterem działalności podległej samorządowi województwa jednostki, obejmującej zadania biblioteczne, edukacyjne, wydawnicze i animatorskie. ABO

Na most i nie tylko

Kilkanaście wielkopolskich samorządów zostało beneficjentami pomocy przekazanej z budżetu województwa.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Swoimi październikowymi decyzjami sejmikowi radni rozdysponowali między JST z regionu kilka milionów złotych.

Październikowa sesja sejmiku była okazją do podjęcia przez radnych kilku uchwał, na mocy których województwo „podzieliło się" pieniędzmi ze swojego budżetu z kilkunastoma jednostkami samorządu terytorialnego z Wielkopolski. Kto i na co tym razem otrzymał pomoc?

Największą kwotę sejmik postanowił przekazać gminie Śrem. Trafi do niej dotacja celowa w wysokości 5 milionów złotych. Uchwała dotyczyła udzielenia pomocy finansowej z przeznaczeniem na realizację zadania pod nazwą „Remont mostu nad rzeką Wartą im. Daniela Kęszyckiego w Śremie". Przypomnijmy, że na naszych łamach informowaliśmy wcześniej, że już podczas wrześniowej sesji marszałek Marek Woźniak poinformował radnych, iż zamierza wystąpić o zgodę sejmiku na przekazanie przez województwo dofinansowania do remontu mostu w Śremie. Wynika to z faktu, że należy poszerzyć pierwotny zakres prowadzonych przez miejscowy samorząd prac, a przeprawa na byłej drodze wojewódzkiej ma duże znaczenie nie tylko dla mieszkańców, ale też dla pobliskich jednostek wojskowych.

Kolejna uchwała dotyczyła wskazania następnego z beneficjentów tegorocznej odsłony prowadzonego przez samorząd województwa programu „Kulisy kultury". Radni wyrazili zgodę na udzielenie gminie Wronki pomocy finansowej w wysokości 130.000 złotych. Ta kwota zostanie wykorzystana na zadanie pod nazwą „Remont systemu kotar i nagłośnienia audio w Dużej Sali Wroniec-kiego Ośrodka Kultury".

Budżet miasta i gminy Grabów nad Prosną zostanie natomiast zasilony z tego wojewódzkiego kwotą prawie 162 tysięcy złotych. To dotacja celowa, którą sejmik przyznał temu samorządowi z przeznaczeniem na sfinansowanie drugiej części przebudowy i modernizacji Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej w Grabowie nad Prosną.

Ponadto radni wyrazili zgodę na udzielenie przez województwo pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z regionu w łącznej kwocie prawie pół miliona złotych na realizację zadań w obszarze ochrony i promocji zdrowia w 2026 roku. Po kilkadziesiąt tysięcy złotych z tej puli trafi do 10 wielkopolskich gmin i 3 powiatów. Ta uchwała to usankcjonowanie wyników naboru wniosków ogłoszonego we wrześniu przez zarząd województwa, na który odpowiedziało w sumie 29 gmin i 5 powiatów. Głównym celem dofinansowania jest realizacja projektów ukierunkowanych na zdrowie i edukację zdrowotną w obszarze profilaktyki nadwagi oraz otyłości wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych oraz klas I-II szkół ponadpodstawowych), a także ich rodziców, opiekunów prawnych i pracowników placówek oświatowych.

ABO

ZARZĄD ODPOWIADA

Przedstawiamy wyciąg z odpowiedzi udzielonych na wcześniejsze interpelacje i zapytania radnych.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak
– odpowiedział na interpelację i zapytanie Adama Bogrycewicza.
W sprawie linii kolejowej nr 203 na odcinku Krzyż Wielkopolski – Wieleń – Trzcianka – Piła przekazał, że obecny stan infrastruktury na tej trasie wskazuje na zasadność wykonania modernizacji wraz z elektryfikacją. Samorząd województwa wystosował w czerwcu 2025 r. pismo do ministra infrastruktury, który w odpowiedzi potwierdził zasadność przeprowadzenia stosownych prac, jak również wskazał aktualny status projektu tej inwestycji. Jest już opracowane studium wykonalności, jednak brakuje źródeł finansowania prac, które w 2023 r. zostały wycenione na ponad 2 mld złotych. Poinformował, że pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury, PKP PLK i Województwem Wielkopolskim jest planowane podpisanie „Paktu Kolejowego". Wstępnie założonym terminem podpisania dokumentu jest koniec roku. Jego projekt roboczy wpłynął do Departamentu Transportu UMWW 14 października. Na ten temat prowadzone będą stosowne konsultacje m.in. w ramach sejmikowej Komisji Planowania i Infrastruktury Technicznej.
– odpisał Grzegorzowi Fiałkowskiemu w sprawie wykonania doświetlenia przejścia dla pieszych na DW 266 przy skrzyżowaniu z drogą powiatową w Lubstowie. Poinformował, że zostanie skierowane pismo do burmistrza gminy Sompolno w celu potwierdzenia deklaracji dotyczącej doprowadzenia do przejścia instalacji elektrycznej, co umożliwi realizację wnioskowanego doświetlenia. Co do wniosku o zamontowanie w tym miejscu aktywnego znaku pokazującego przejście wskazał, że w pobliżu szkoły w Lubstowie znajduje się znak aktywny D-6„przejście dla pieszych". W związku z tym nie jest planowane wprowadzenie dodatkowego oznakowania.
– ustosunkował się do interpelacji Łukasza Grabowskiego dotyczącej poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na DW 432 w Połażejewie. Wyjaśnił, że we wskazanym miejscu przeprowadzono wizję lokalną, w wyniku której stwierdzono, że istniejąca organizacja ruchu spełnia wymagania związane z bezpieczeństwem. Wprowadzone oznakowanie jest prawidłowe, widoczne i pozwala kierowcom w sposób jednoznaczny ocenić sytuację na drodze.

Członkini zarządu województwa Katarzyna Kretkowska
– odpowiadając Markowi Sowie w sprawie promowania rodzin wielodzietnych, przypomniała, że Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu od 2014 r. koordynuje program „Wielkopolska Karta Rodziny", wspierający rodziny wielodzietne poprzez umożliwienie im korzystania z ulg i rabatów oferowanych przez lokalnych partnerów oraz promujący ich pozytywny wizerunek. Prowadzono liczne działania informacyjno-promocyjne, m.in. w mediach, pociągach Kolei Wielkopolskich, komunikacji miejskiej oraz we współpracy z gminami i miastami uczestniczącymi w programie. ROPS wspiera również rozwój sieci Wielkopolskich Klubów Rodzinnych, w których rodziny wielodzietne mogą skorzystać z oferowanych tam zajęć edukacyjno-rozwojowych czy zwiększających kompetencje rodzicielskie oraz podnoszenie kompetencji specjalistów działających na rzecz rodzin.
– poinformowała Wiesława Ratajczaka, że Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Poznaniu ma zapewniać całodobową, specjalistyczną opiekę noworodkom i niemowlętom (do ukończenia pierwszego roku życia), które z różnych przyczyn zostały pozbawione opieki rodziców, a jego nadrzędnym celem jest umożliwienie dzieciom jak najszybszego powrotu do rodziny biologicznej lub znalezienie rodziny zastępczej bądź adopcyjnej. Realizacja inwestycji w budynku przy ul. Niegolewskich 29 w Poznaniu napotkała trudności formalne, administracyjne i projektowe, które opóźniły uzyskanie pozwolenia na budowę do kwietnia 2026 r., a następnie konieczne było zwiększenie planowanego budżetu ze względu na kwoty ofert złożonych przez wykonawców. We wrześniu 2026 r. ogłoszono ponowny przetarg na roboty budowlane, których realizacja została oszacowana przez projektantów na osiem miesięcy.
– odniosła się do dwóch interpelacji Filipa Żelaznego.
Wskazała, od kiedy w SP ZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy obsadzono stanowiska zastępców dyrektora. Poinformowała o sposobie zatrudnienia zastępcy ds. techniczno-eksploatacyjnych oraz zasadności utrzymywania ww. stanowiska. Ponadto udzieliła odpowiedzi w kwestii wysokości średniego miesięcznego wynagrodzenia zastępców dyrektora szpitala oraz przedstawiła swoją ocenę zasadności funkcjonowania w jednostce obecnej struktury kadry kierowniczej.
Odnośnie do pomysłu Wielkopolskiego Szczytu Szpitalnego, poinformowała, że sytuacja ekonomiczno-finansowa podległych podmiotów leczniczych jest na bieżąco monitorowana. Zaznaczyła, że strona rządowa jest na etapie prac legislacyjnych dotyczących m.in. zasad zatrudniania i wynagradzania personelu medycznego, a także realizacji świadczeń. Dlatego dokonywanie ustaleń na obecnym etapie mogłoby utrudnić zapewnienie spójności przyjmowanych rozwiązań z nowymi regulacjami ustawowymi. Ponadto poinformowała, że kompetencje marszałka województwa w obszarze ochrony zdrowia należy rozpatrywać z uwzględnieniem ustawowego podziału zadań pomiędzy poszczególne podmioty systemu ochrony zdrowia. Marszałek nie odpowiada bezpośrednio za całościową organizację udzielania świadczeń opieki zdrowotnej na terenie województwa, w szczególności za ich kontraktowanie, finansowanie oraz określanie zakresu świadczeń gwarantowanych.
– odpisała na dwie interpelacje Wojciecha Firleja.
W sprawie dostępności znieczulenia zewnątrzoponowego przy porodach przekazała informacje z placówek leczniczych świadczących usługi z zakresu położnictwa, tj. Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu, Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. Ludwika Perzyny w Kaliszu, Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie, Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Jana Jonstona w Lesznie oraz Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu.
Wyjaśniła, jak w polskim systemie prawnym uregulowane są normy temperatur dla pomieszczeń w podmiotach leczniczych i na jakie standardy podzielone zostały owe wymagania. Jednocześnie wskazała, że z uwagi na złożoność zagadnienia organ tworzący nie posiada delegacji prawnej ani możliwości technicznych do stworzenia jednego dokumentu standaryzującego temperatury dla zróżnicowanej profilem działalności, lokalizacją i warunkami lokalowymi grupy podmiotów leczniczych.
– przedłożyła Adamowi Bogrycewiczowi zestawienia przedsięwzięć finansowanych ze środków budżetu regionu w okresie od 2018 roku do września 2026 roku w szpitalach podległych samorządowi województwa oraz w Szpitalu Specjalistycznym w Pile, a także wykazy przedsięwzięć finansowanych ze środków, dla których operatorem jest zarząd województwa, opracowane przez Departament Wdrażania Programu Regionalnego i Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, wykaz pożyczek udzielonych przez Wielkopolski Fundusz Rozwoju oraz zestawienie zadań sporządzone przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.
– przekazała Małgorzacie Nowak, że do marszałka ani do zarządu województwa nie został złożony wniosek dotyczący propozycji połączenia Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu ze Szpitalem Powiatowym w Krotoszynie. W tej sprawie nie były prowadzone rozmowy, które skutkowałyby podjęciem wiążących ustaleń ani zobowiązań. Poinformowała, że organem tworzącym szpitala w Krotoszynie jest tamtejszy powiat, w związku z czym jakiekolwiek decyzje w zakresie prowadzonej działalności leczniczej, w tym przywrócenia funkcjonowania Oddziału Onkologii Klinicznej, nie leżą w gestii marszałka ani zarządu województwa.

Członek zarządu województwa Jacek Bogusławski
– poinformował Joannę Szczechowską i Dominika Szopę, że marszałek ani inny członek zarządu województwa nie uczestniczyli w Campusie Polska Przyszłości w 2026 r. Nie realizowano żadnych działań związanych z partnerstwem województwa w tym wydarzeniu. Samorząd województwa nie przekazywał środków finansowych na rzecz Fundacji Campus Polska i organizowanych przez nią wydarzeń oraz nie przeznaczył środków publicznych na Campus Polska Przyszłości w latach 2022-2026. Nie planuje też przekazywania środków ani zakupu usług związanych z tym wydarzeniem w latach 2027-2028.

Dyrektor Departamentu Kultury UMWW Włodzimierz Mazurkiewicz
– odpowiadając w imieniu marszałka Łukaszowi Grabowskiemu, wskazał, że zarząd województwa jest świadomy zgłaszanych problemów dotyczących sytuacji pracowniczej osób zatrudnionych w muzeum w Szreniawie i podejmuje działania w ramach przysługujących mu kompetencji. Sytuacja ta jest na bieżąco monitorowana, a organizator pozostaje w kontakcie z działającą w muzeum zakładową organizacją związkową. Przekazał również pozyskane od dyrektora placówki informacje dotyczące zmian kadrowych w instytucji w latach 2025-2026.

ABO

W SKRÓCIE

Zajazd jak malowany

FOT. ARCHIWUM UMWW

– Jest uzupełnieniem opowieści o wielkopolskiej wsi – tak o zrekonstruowanym zabytkowym zajeździe z Łobżenicy mówi marszałek Marek Woźniak. Obiekt, który będzie wykorzystywany na całoroczne działania edukacyjne, uroczyście otwarto 27 października w Muzeum Kultury Ludowej w Osieku nad Notecią. To część Muzeum Okręgowego w Pile, podległego samorządowi województwa, który na rekonstrukcję zajazdu przeznaczył 18 mln zł. Wyremontowany budynek pochodził z przełomu XVIII i XIX wieku i był wyjątkowym przykładem historycznej architektury, a zarazem jedynym tego typu zachowanym obiektem w północnej Wielkopolsce. **ABO**

Jaka przyszłość dla młodych?

FOT. ARCHIWUM

9 października w Centrum Kultury i Rekreacji w Koziegłowach młodzież z Wielkopolski zaprezentowała spektakl „Sekret". To działanie w ramach kolejnej odsłony programu profilaktycznego „Przyszłość a Ty", realizowanego we współpracy (i przy współfinansowaniu) samorządu województwa, wielkopolskiej policji oraz powiatu poznańskiego. – Wspieramy ten program po to, by wzmacniać młodych ludzi w przekonaniu, że mają wpływ na swoje życie i mogą świadomie wybierać przyszłość wolną od przemocy, uzależnień i hejtu – tłumaczy Katarzyna Kretkowska z zarządu województwa. Spektakl wystawiany jest co roku pod tym samym tytułem i modyfikowany w zależności od rodzaju zagrożeń dnia codziennego. **ABO**

Pamiętali o strajku sprzed lat

FOT. ARCHIWUM

10 października w Siedlikowie w powiecie ostrzeszowskim odbyły się obchody związane ze 120. rocznicą strajku 49 dziewcząt. W 1906 roku uczennice tamtejszej szkoły sprzeciwiły się przymusowej nauce religii oraz pacierza w języku niemieckim. Zaborca w odwecie stosował kary cielesne, utrudniał ukończenie szkoły, nakładał kary finansowe na rodziców. Organizację tegorocznych obchodów wsparł finansowo samorząd województwa. – Upamiętnienie oporu, jaki młodzież stawiła w 1906 roku w szkole w Siedlikowie, to doskonała forma nowoczesnego patriotyzmu – podkreślił podczas uroczystości wicemarszałek Krzysztof Grabowski. **ABO**

Czas zawodowców

Już po raz dziewiąty samorząd województwa zainicjował akcję promującą wśród młodzieży świadomy wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Chodzi oczywiście o „Noc Zawodowców", która tym razem odbyła się 2 października pod hasłem „Wielkopolska uczy jutra".

W wydarzeniu, które zorganizowano jednocześnie w ośmiu miejscowościach w całym regionie, wzięły udział setki uczniów klas 7-8 szkół podstawowych wraz z rodzicami i nauczycielami. Na odwiedzających czekały pokazy mody, gry, zabawy i quizy zawodoznawcze, występy wokalne i taneczne przygotowane przez młodzież, pokaz karate, pokazy służb mundurowych, popisy kulinarne uczniów przygotowane pod kierunkiem nauczycieli, pokazy fryzjerskie, ale także pokazy i zawody budowlane.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się również strefy doradztwa zawodowego, gdzie młodzież mogła skorzystać z indywidualnych porad i konsultacji dotyczących umiejętności rozpoznawania własnych zasobów i kompetencji. Partnerskie szkoły przedstawiły swoją ofertę kształcenia zawodowego, zapraszając też do spotkań z zainteresowanymi konkretnymi fachowcami pracodawcami.

Organizatorami wydarzeń były podległe samorządowi województwa centra wsparcia rzemiosła, kształcenia dualnego i zawodowego z Kalisza, Konina, Leszna, Piły i Poznania. **ABO**

FOT. ARCHIWUM CWRKDIZ

Na uczestników „Nocy Zawodowców" czekały rozmaite atrakcje.

400 szatni!

Już 400 pomieszczeń zaplecza obiektów sportowych zostało wybudowanych lub wyremontowanych dzięki wsparciu regionalnego budżetu.

Chodzi o realizowany przez samorząd województwa program „Szatnia na medal". Jak wyliczono, tą „jubileuszową" inwestycją był ukończony w październiku remont obiektu szatniowego przy Ośrodku Sportu i Rekreacji w Wągrowcu.

Na realizowany od 2018 roku program województwo przeznaczyło już ponad 25 mln zł. Dziś inicjatywa, wzorowana na wielkopolskiej, jest również podejmowana na poziomie ogólnopolskim przez ministerstwo sportu.

– Szatnie i sanitariaty są często w opłakanym stanie. Zamierzamy pomóc w remoncie lub budowie tej infrastruktury, która jest piętą achillesową bazy sportowej – mówił, zapowiadając przedsięwzięcie pod koniec 2017 roku, marszałek Marek Woźniak. A dziś nie ma wątpliwości: – Nasz program okazał się sukcesem. Choć nie jest bardzo kosztowny, to jednak jest bardzo ważny. **ABO**

Oddział po remoncie

FOT. ARCHIWUM UMWW

Oddział zmodernizowano i wyposażono w nowoczesny sprzęt.

Przy okazji otwarcia wyremontowanego oddziału podsumowano ważne inwestycje w podległej samorządowi województwa leszczyńskiej lecznicy.

Z udziałem marszałka Marka Woźniaka, Katarzyny Kretkowskiej z zarządu województwa, sejmikowych radnych i miejscowych samorządowców 3 listopada uroczyście otwarto zmodernizowany Oddział Urologii i Onkologii Urologicznej w Wojewódzkim Szpitalu Wielospecjalistycznym im. dr. Jana Jonstona w Lesznie.

– Cieszę się, że jeden z naszych kluczowych szpitali tak się rozwija – mówił marszałek, podkreślając wysokie nakłady ponoszone systematycznie przez samorząd województwa na unowocześnianie infrastruktury podległych placówek leczniczych.

Remont oddziału kosztował około 4,9 mln zł, z czego ponad połowę wyłożył budżet województwa, a resztę stanowiło dofinansowanie z KPO.

Oprócz gruntownej modernizacji pomieszczeń, a także instalacji zakupiono też nowoczesne wyposażenie niemedyczne oraz specjalistyczny sprzęt medyczny. To m.in. dwa ultrasonografy, laser holmowy, diatermia z wyposażeniem, aparat do podciśnieniowej terapii ran.

Otwarcie oddziału było okazją do podsumowania trzech projektów zrealizowanych przez leszczyńską lecznicę w ostatnim czasie, o łącznej wartości prawie 112 mln zł. Obejmowały one m.in. modernizację oddziałów urologicznego i onkologicznego, rozwój bloku operacyjnego, diagnostyki obrazowej i kardiologii oraz cyfryzację szpitala. **ABO**

Wszystko dla gospodyń

W październiku rozstrzygnięto trzecią edycję konkursu „Wielkopolska wspiera gospodynie wiejskie". Odbyły się też kolejne szkolenia dla KGW z udzielania pierwszej pomocy.

Konkurs organizowany jest w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+". Zakwalifikowane do wsparcia koła otrzymają do 6 tys. zł z budżetu województwa na zakup sprzętu i wyposażenia związanego z ich działalnością.

– W ramach tegorocznej edycji do 519 kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń i organizacji trafi wsparcie w łącznej kwocie 3 mln zł – podsumowuje wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Cieszący się olbrzymim zainteresowaniem konkurs po raz kolejny pokazał, że warto wspierać inicjatywy mieszkanek wsi w naszym regionie.

Na naszych łamach informowaliśmy już o skierowanej do tego samego środowiska innej inicjatywie, realizowanej przez regionalny samorząd. Chodzi o zainicjowany przez wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego cykl „KGW na Ratunek! Wielkopolskie Spotkania z Pierwszą Pomocą". 4 października w Brudzewie (powiat turecki), 24 października w Czerniejewie (powiat gnieźnieński), a dzień później w Wysokiej (powiat pilski) odbyły się kolejne szkolenia w ramach tego programu. W każdym z nich wzięło udział około 200 osób.

Organizatorami szkoleń są Wielkopolskie Samorządowe Centrum Rozwoju Wsi w Sielinku oraz Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. **ABO**

FOT. ARCHIWUM

Szkolenia z pierwszej pomocy obejmują zawsze część teoretyczną i praktyczną.

Ulga za 150 milionów

Od początku października kierowcy mogą już korzystać z nowej obwodnicy Rogoźna.

FOT. ARCHIWUM WZDW

Symbolicznego otwarcia drogi dokonali m.in. wicemarszałek Wojciech Jankowiak, wicewojewoda Jarosław Maciejewski i dyrektor WZDW Paweł Katarzyński.

Po mniej więcej dekadzie przygotowań i realizacji inwestycji 9 października uroczyście otwarto nową obwodnicę Rogoźna. Siedmiokilometrowa trasa przejmie ruch tranzytowy z centrum miasta, co przyniesie jego mieszkańcom długo wyczekiwaną ulgę. Budowa tego odcinka drogi wojewódzkiej nr 241 kosztowała niemal 150 mln zł.

– Skala tego przedsięwzięcia była ogromna. Obwodnica została wybudowana w 70 proc. z pieniędzy budżetu województwa, a w 30 proc. z dotacji z budżetu państwa – przypomniał podczas otwarcia wicemarszałek Wojciech Jankowiak. – To jest moment historyczny, na który czekali wszyscy mieszkańcy Rogoźna. Wspaniały most, wiadukt, ronda oraz inne, mniejsze obiekty – wszystko to robi wrażenie. Jestem przekonany, że ta obwodnica będzie dobrze służyła zarówno mieszkańcom, jak i tym, którzy przejeżdżają tranzytem przez naszą Wielkopolskę.

Wybudowana trasa zaczyna się na rondzie pomiędzy Rogoźnem a Marlewem, a kończy na rondzie łączącym krajową „jedenastkę" z drogą powiatową w Gościejewie. Oprócz jezdni powstały też most na rzece Wełna, wiadukt kolejowy nad linią Poznań – Piła, a także przepusty nad rzekami Rudka i Struga. Ze względu na sąsiedztwo obszarów chronionych i walory przyrodnicze całego terenu budowa odbywała się przy użyciu materiałów przyjaznych naturze.

W otwarciu drogi wzięli też udział m.in. minister Jakub Rutnicki, wicewojewoda Jarosław Maciejewski, liczni samorządowcy, w tym przedstawiciele sejmiku województwa. **ABO**

Pyry na medal

FOT. ARCHIWUM UMWW

Ziemniak o wadze ponad 2,2 kg pozwolił jego właścicielce na zajęcie II miejsca.

10 października w Sieroszewicach odbył się finał tegorocznej edycji organizowanego przez samorząd województwa konkursu „Na największą wielkopolską pyrę oraz potrawę z pyry".

Swoje potrawy z ziemniaków zaprezentowało 85 wielkopolskich kół gospodyń wiejskich, a do ważenia uczestnicy zabawy zgłosili 73 gigantyczne warzywa.

– Już po raz szósty nasz konkurs pokazał, jak głęboko w naszej kulturze i dziedzictwie kulinarnym zadomowiły się ziemniaki. W ten sposób podtrzymujemy tradycję i kult tego warzywa, szczególnie cenionego w naszym regionie – podkreślał wicemarszałek Krzysztof Grabowski. I zwraca uwagę na jeszcze inny aspekt takich wydarzeń: – Warto docenić zaangażowanie kół gospodyń wiejskich, które biorąc udział tego typu inicjatywach, promują swoją miejscowość i aktywizują mieszkańców.

Za najsmaczniejszą potrawę komisja konkursowa uznała „Knedle ze śliwkami" KGW w Będziechowie. Drugie miejsce zajęło KGW w Rososzycy za „Zupę ziemniaczaną z chipsem z bekonu i tostem czosnkowym". Nagrodzono też KGW w Jedlcu, doceniając „Ziemniaczane dziedzictwo – chrupiące placki ziemniaczane z szarpaną kaczką, sosem grzybowym i puree z marchewki i pietruszki".

Największymi pyrami mogli się natomiast poszczycić: KGW Dębe Kolonia „Olenderki" (2,551 kg), pani Aleksandra Stawiraj z gminy Opatówek (2,231 kg), KGW „Świątczniczanki" w Świątnikach (2,004 kg).

Zwycięzcy otrzymali nagrody finansowe, które wręczyli im m.in. radni sejmiku Andrzej Pichet i Piotr Trybek. **ABO**

Dla rozwoju medycyny

Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Jana Jonstona w Lesznie poinformował o nawiązaniu oficjalnej współpracy z Siecią Badawczą Łukasiewicz – PORT Polskim Ośrodkiem Rozwoju Technologii we Wrocławiu.

Podległa samorządowi województwa placówka podkreśla, że ostatecznym celem wspólnych działań ma być wykorzystanie osiągnięć naukowych na rzecz chorych. WSW i PORT chcą razem prowadzić przedsięwzięcia badawczo-rozwojowe. Takie partnerstwo ułatwi też pozyskiwanie zewnętrznych środków na projekty związane z postępem nowoczesnej medycyny.

– Chcemy, aby szpital był nie tylko miejscem udzielania świadczeń zdrowotnych, ale również aktywnym uczestnikiem rozwoju współczesnej medycyny – podkreśla szefowa leszczyńskiej lecznicy Anna Jackowska.

– Zależy nam, aby ta współpraca miała wymiar stricte praktyczny. Chcemy wspólnie identyfikować obszary, w których nowe technologie mogą bezpośrednio odpowiedzieć na konkretne potrzeby pacjentów i personelu medycznego – dodaje zastępca dyrektora szpitala ds. lecznictwa Adrian Jędrzejewski. **ABO**

(WIELKO)POLSKIE DROGI

Pełnią istotną funkcję w systemie transportowym regionu, ponieważ łączą najważniejsze miasta i zapewniają spójność komunikacyjną na poziomie województwa. Podległy regionalnemu samorządowi Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu ma w swojej pieczy ponad 2700 kilometrów takich tras. W naszym cyklu przyglądamy się niektórym z nich.

Zbratana z Wełną…

FOT. 2X ARCHIWUM WZDW

DW 241 i rzeka Wełna tworzą swoisty mariaż – także dzięki mostowi na nowej obwodnicy Rogoźna.

Nasza dzisiejsza bohaterka na uwagę zasłużyła głównie tym, że zaledwie kilka tygodni temu zwiększyła swoją długość, a przede wszystkim – na znaczącym odcinku zmieniła swój przebieg.

Mowa oczywiście o nowej obwodnicy Rogoźna, o której otwarciu piszemy obok. To była naprawdę długo wyczekiwana przez mieszkańców tego miasta inwestycja. Wystarczy przypomnieć, że zdjęcia TIR-ów kluczących wąskimi ulicami Rogoźna (właśnie w ramach drogi wojewódzkiej nr 241) kilkukrotnie ilustrowały na łamach „Monitora" materiały dotyczące czy to inwestycji komunikacyjnych, czy… zanieczyszczenia powietrza w Wielkopolsce.

Po zakończeniu tej budowy Wielkopolskiemu Zarządowi Dróg Wojewódzkich ubył śródmiejski odcinek trasy o długości niespełna 5,5 kilometra, ale przybył przebieg wspomnianej obwodnicy, czyli nieco ponad 7 km. W rezultacie długość DW 241 w województwie wielkopolskim zwiększyła się do 46,5 km. Warto dodać, że przebieg trasy o tym numerze nie kończy się na rogatkach naszego regionu. Dalej biegnie ona przez całkiem spory obszar województwa kujawsko-pomorskiego, przez Kcynię, Nakło nad Notecią, Więcbork, Sępólno Krajeńskie, aż do Tucholi.

Wracając do wielkopolskiego przebiegu trasy, można powiedzieć, że DW 241 tworzy tu swoisty mariaż z Wełną. Tę wyjątkowo lubianą przez kajakarzy rzekę na odcinku z Wągrowca do Rogoźna opisywana szosa przekracza aż czterokrotnie, w tym raz na wspomnianej nowej obwodnicy, a dwa razy na wybudowanej nieco wcześniej obwodnicy Wągrowca.

Warto wspomnieć, że ostatnia inwestycja nie była jedyną wykonaną na tej drodze w ostatnich latach przez WZDW. Kilkanaście lat temu za niebagatelną wówczas kwotę prawie 41 mln zł (dzięki unijnemu dofinansowaniu z WRPO) wyremontowano istniejący odcinek i dobudowano brakujący fragment właśnie obwodnicy Wągrowca. Efektowne zdjęcia postawionego wówczas mostu przez wspomnianą Wełnę i jej rozlewiska do dziś stanowią ilustrację niejednej publikacji o dofinansowanych z funduszy unijnych inwestycjach zrealizowanych w Wielkopolsce. Może mniej efektowne, ale bardzo potrzebne były mniejsze przebudowy czy remonty fragmentów trasy (dwa z nich, za kilka mln zł każdy, w 2025 i 2026 r.) czy nowe odcinki dróg rowerowych, częściowo realizowanych przy współpracy finansowej z miejscowymi samorządami. **ABO**

DW 241

- **przebieg:** granica z województwem kujawsko-pomorskim – Wągrowiec – Rogoźno (DK 11)
- **długość:** 46,5 km
- **natężenie ruchu:** 2868--13.028 pojazdów na dobę

Pasja do odkrywania i pokazywania

Prezentujemy wybrane zdjęcia spośród nagrodzonych i wyróżnionych w tegorocznej edycji Konkursu Fotograficznego o Nagrodę

Wykonane przez Piotra Gołębniaka efektowne ujęcie plantacji tulipanów w Chrzypsku Wielkim zyskało uznanie jurorów w kategorii „z lotu ptaka".

W obecnej odsłonie Konkursu Fotograficznego o Nagrodę Marszałka Województwa Wielkopolskiego pojawiło się kilka nowości. Wprowadzono między innymi nową kategorię „z lotu ptaka" oraz obniżono minimalny wiek uczestników z 18 do 13 lat, otwierając konkurs na młodych pasjonatów fotografii.

Pod ocenę kapituły poddano 387 prac nadesłanych przez konkursowiczów.

– Wszystkie prezentowały wysoki poziom, dlatego wybór laureatów nie był łatwy. Chciałbym serdecznie podziękować członkom kapituły za ich zaangażowanie, profesjonalizm oraz czas poświęcony na ocenę nadesłanych fotografii – mówi Krzysztof Piechocki, zastępca dyrektora Departamentu Sportu i Turystyki UMWW.

Kogo postanowili uhonorować jurorzy?

W kategorii „krajobrazy" I nagrodę zdobył Łukasz Gwiździel, II – Przemysław Szewczyk, III – Robert Kropacz, a wyróżnienie – Katarzyna Skuła. „Architekturę" najlepiej fotografowali Grzegorz Tecław (I miejsce), Małgorzata Kolasa (II miejsce), Aleksandra Michalak (III miejsce) oraz Piotr Dras i Sebastian Szostek (obaj wyróżnienia). W kategorii „wydarzenia" kolejne stopnie podium zajęli Szymon Mądry, Robert Cierniak i Małgorzata Kolasa, a wyróżnienia otrzymali Sebastian Galion i Salma Fadlo. Nie przyznano I nagrody w kategorii „z lotu ptaka". II nagroda trafiła do Piotra Gołębniaka, III – do Macieja Lelonkiewicza, a wyróżnieni zostali Łukasz Gwiździel i Bartłomiej Kończak.

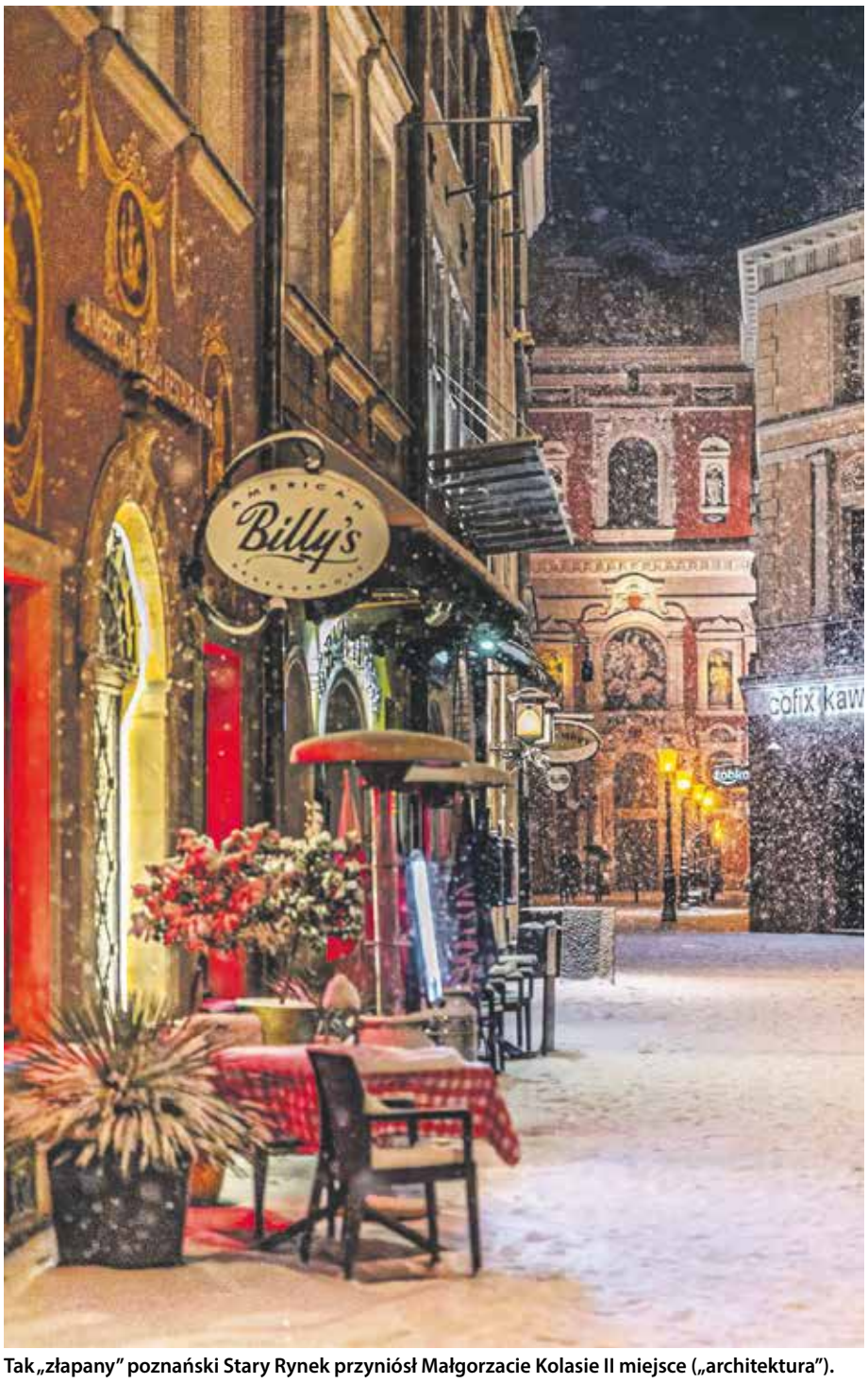
Dodajemy, że do laureatów nagród w poszczególnych kategoriach trafiły nagrody finansowe w wysokości 2500, 1500 i 1000 złotych.

– Oglądanie Wielkopolski oczami autorów zgłaszanych prac jest zawsze niezwykle ciekawym doświadczeniem, pokazuje, jak różnorodnie można spojrzeć na nasz region – uważa Krzysztof Piechocki. – W tym roku mija 16 lat od pierwszej edycji konkursu. Przez ten czas zmieniła się technologia, sposób fotografowania i zgłaszania prac, ale nie zmieniło się jedno – pasja do odkrywania i pokazywania piękna Wielkopolski.

ABO

Zdjęcie Przemysława Szewczyka wykonane w miejscowości Dębe (kategoria „krajobrazy").

Tak „złapany" poznański Stary Rynek przyniósł Małgorzacie Kolasie II miejsce („architektura").

piękna naszego regionu

Marszałka Województwa Wielkopolskiego.

Pokazane „z lotu ptaka" ruiny zamku w Kole dały wyróżnienie Bartłomiejowi Kończakowi.

Inscenizacja nocy świętojańskiej – II nagroda dla Roberta Cierniaka („wydarzenia").

Architektura Nowego Rynku w Poznaniu w nagrodzonym ujęciu Grzegorza Tecława.

Katarzyna Skuła zasłużyła na wyróżnienie w kategorii „krajobrazy" między innymi za to zdjęcie.

A tak krajobrazy Rogalińskiego Parku Krajobrazowego uchwycił Robert Kropacz.

Piotr Dras sfotografował ulicę Święty Marcin w Poznaniu („architektura").

Antidotum AirShow to jedno z najchętniej fotografowanych wydarzeń. Tu w wykonaniu Szymona Mądrego.

O poznańskich parkach

Jaka była geneza jednych z najbardziej znanych zielonych enklaw stolicy Wielkopolski?

Marek Rezler

Park to miejsce pozornie oczywiste, przeznaczone do relaksu, spaceru, pełne zieleni. W każdym wielkim mieście parki są ważnym elementem infrastruktury, a także kontaktów międzyludzkich.

To były cmentarze

Mało kto zastanawia się nad genezą tej enklawy. A przecież w Poznaniu, jak w każdym wielkim mieście szczycącym się jeszcze średniowiecznym rodowodem, park i większy skwer to najczęściej nic innego jak dawny cmentarz, przeniesiony z centrum poza zasięg murów miejskich. Nie zaszkodzi dodać, że w większości przypadków zmarli nadal tam spoczywają, z czego rzadko kiedy zdajemy sobie sprawę. Bywały też cmentarze celowo niwelowane, jak nekropolie ewangelickie przy ulicy Grunwaldzkiej, bez ekshumowania osób tam pochowanych. Dokumentacja cmentarza pozwoliłaby na ich zlokalizowanie.

Zajmiemy się jednak kilkoma poznańskimi parkami, które powstały bez związku z enklawami pochówków. Tymi, które powstały w różnych innych okolicznościach, niezależnie od siebie.

Wilson czy Kasprzak?

Jednym z najstarszych takich miejsc w stolicy Wielkopolski, o bardzo sympatycznej genezie, jest Park Wilsona, położony na Łazarzu, między ulicami Matejki, Berwińskiego i Głogowską. Jego początki sięgają roku 1834, kiedy Towarzystwo do Upiększania Miasta i Jego Okolic na wykupionym terenie założyło szkółkę drzew, później przenoszonych w różne części centrum Poznania. W 1902 roku, po przekazaniu parku przez towarzystwo miastu, założono tu ogród botaniczny, a w 1910 roku nowo wzniesiona tam palmiarnia stała się elementem Wystawy Wschodnioniemieckiej Przemysłu, Rzemiosła i Rolnictwa. Dodajmy, że owa wielka ekspozycja zapoczątkowała targowe tradycje tego miejsca, trwające do dziś.

W 1926 roku park otrzymał imię Thomasa Woodrowa Wilsona, prezydenta Stanów Zjednoczonych, który w latach 1918-1919 wiele uczynił dla odzyskania przez Polskę niepodległości. Znajdująca się tu fontanna ozdabiała Powszechną Wystawę Krajową, a trzy lata później wejście główne od strony ulicy Głogowskiej uświetnił pomnik prezydenta – patrona parku, ufundowany przez Ignacego Jana Paderewskiego. Monument, wykonany przez renomowanego rzeźbiarza amerykańskiego Gutzona Borgluma, nie zachwycił Poznaniaków, a gotowe już na tę okazję popiersie polityka dłuta Zofii Trzcińskiej-Kamińskiej musiało poczekać kilkadziesiąt lat, by zająć należne miejsce w parku, ku zadowoleniu mieszkańców miasta.

FOT. 3X ARTUR BOIŃSKI

Popiersie patrona Parku Wilsona czekało kilkadziesiąt lat, by zająć należne miejsce.

Skromny Park Moniuszki w centrum miasta należy do najstarszych takich miejsc w Poznaniu.

„Eksportowi" z targów Park Sołacki zawdzięczał najpierw restaurację, a potem oświetlenie uliczne.

Po zakończeniu walk o Poznań w 1945 roku w przyległych obiektach Studium Wychowania Fizycznego odbył się pierwszy powojenny koncert publiczny. Park zmienił patrona. Został nim działacz rewolucyjny Marcin Kasprzak, upamiętniony pomnikiem ustawionym w tym samym miejscu, co wcześniej monument T.W. Wilsona. Na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku pomnik ten przeniesiono do rodzinnej miejscowości M. Kasprzaka, do Czołowa, a na stosownym cokole odsłonięto od dawna czekające na swoje miejsce popiersie T.W. Wilsona dłuta Z. Trzcińskiej-Kamińskiej. Dziś Park Wilsona, z otoczeniem, z umieszczonym centralnie pomnikiem przedstawiającym uwolnienie Andromedy przez Perseusza (stojącym przed wojną na Placu Królewskim, czyli Cyryla Ratajskiego), Palmiarnią, charakterystyczną fontanną i muszlą koncertową, stanowi piękny akcent poznańskiego Łazarza.

Popiersia kompozytorów

Niemal tyle samo lat co Park Wilsona ma pozornie skromny Park Moniuszki, mieszczący się między ulicami Zygmunta Noskowskiego, Karola Libelta i Fryderyka Chopina. Początkowo był to prywatny ogród, który w 1905 roku został odkupiony przez miasto i przeznaczony na ogród publiczny, od nazwiska pierwotnego właściciela nazwany Parkiem Fehlana. W samym parku dużo się działo, nasadzano nowe rośliny, przebudowywano ogrodzenie, wreszcie w 1907 roku ustalono patrona parku na J.W. von Goethego, dla upamiętnienia 75. rocznicy śmierci poety, z rzeźbą „W kąpieli" Maxa Klingera w centrum. Po odzyskaniu niepodległości w 1923 roku w parku odsłonięto popiersie Fryderyka Chopina, patrona sąsiedniej ulicy, wykonane przez Marcina Rożka, dziś stojące w innym parku, noszącym imię kompozytora, na Starym Mieście.

Po walkach o miasto w 1945 roku park, oględnie mówiąc, nie wyglądał reprezentacyjnie, był częściowo zniszczony, mróz zniweczył dużą część znajdujących się tam roślin. Potrzeba było czasu, by park się zazielenił i stał się ptasim siedliskiem. Natomiast umieszczone tam popiersie patrona parku, dłuta Marcina Rożka, dar Związku Śpiewaków i prezydenta Cyryla Ratajskiego, zniszczone przez okupanta i odtworzone przez Edwarda Haupta, do dziś zdobi to miejsce Poznania. Może tylko kompozytor zanadto odchylony jest do tyłu…

W każdym wielkim mieście parki są ważnym elementem infrastruktury, a także kontaktów międzyludzkich. Mało kto zastanawia się nad genezą tych enklaw

W otoczeniu willi

Zupełnie inny charakter ma Park Sołacki, genezą związany z Wystawą Wschodnioniemiecką z 1911 roku. Zbudowany był od początku według projektu ówczesnego dyrektora Ogrodów Miejskich w Poznaniu Hermanna Kube, w latach 1908--1911. Cały park zajmuje obszar ponad 14 hektarów, między ulicami Nad Wierzbakiem, Niestachowską, Małopolską i Litewską, wzdłuż podmokłej doliny rzeki Bogdanki.

Miała to być oś nowo powstającej dzielnicy willowej, przeznaczonej dla nienajuboższych mieszkańców Poznania. W ustalonym miejscu przeprowadzono prace melioracyjne i przygotowano trwały grunt pod solidną zabudowę, a w 1912 roku otwarto w parku restaurację, przeniesioną z Wystawy Wschodnioniemieckiej. Działała tam restauracja o różnych nazwach: „Sołacz", „Sołacka" i „Parkowa". Jeżeli wspomnimy też o łódkach spacerowych i przystani, nie należy się dziwić, że Park Sołacki był lubianym, gwarnym i chętnie uczęszczanym miejscem wypoczynkowym Poznania. Tam wciąż coś się działo, a jednym z głównych punktów rekreacyjnego programu były kiermasze sołackie, organizowane na przełomie maja i czerwca. Nie dziwmy się więc, że w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości do utrzymywania porządku w tym miejscy angażowano także żołnierzy ze stacjonujących w pobliżu, na Sołaczu 1. Pułku Artylerii Ciężkiej i 7. Pułku Artylerii Ciężkiej. Potem sprawami tymi zajęła się policja.

Obszar parku znajdował się wciąż pod troskliwą opieką służb miejskich. Z czasem, wzorem restauracji, z terenów targowych sprowadzono na Sołacz oświetlenie uliczne.

W czasie okupacji hitlerowskiej Park Sołacki był dostępny tylko dla ludności niemieckiej; wtedy był to Kuhndorf Park, czyli Park Niestachowski. Zaraz po wojnie patronem tego miejsca, ówcześnie terenu zabaw ludowych, został Józef Stalin – ale tylko do 1956 roku, szczególnego dla mieszkańców Poznania. W latach siedemdziesiątych rozebrano stojącą tu przez pewien czas, ale nie używaną wieżę spadochronową. Niestety, w 1977 roku zlikwidowano także możliwość przejażdżki łódkami, jedną z głównych atrakcji Parku Sołackiego; jej czasowy powrót nastąpił w 2006 roku. Parokrotnie też przebudowywano restaurację (która dwukrotnie ulegała pożarom), zniknęły też dwie charakterystyczne wieże. Dziś w Parku Sołackim możemy znaleźć spokój, wytchnienie od gwaru centrum miasta. Równocześnie jest to wspomnienie innych czasów, odmiennych realiów, także o innych ludziach, dla których miejsce to było nie tylko związane z odpoczynkiem, ale i z tradycjami obyczajowymi ówczesnego Poznania. ▮

Konsekwentni w pomocy

Wielkopolska przekazała obwodowi charkowskiemu komponenty protez podudzia.

Zestaw komponentów modularnych protez podudzia, który będzie wykorzystany przez ukraińskich pacjentów, przekazała Wielkopolska partnerskiemu regionowi charkowskiemu. Darowizna o łącznej wartości prawie miliona złotych pozwoli na stworzenie 20 zestawów protez.

Umowę w tej sprawie podpisali 16 października w UMWW marszałek Marek Woźniak i przewodnicząca Charkowskiej Rady Obwodowej Tetiana Jehorowa-Łucenko. Towarzyszyli im szefowa Centrum Protezowania i Rehabilitacji w Charkowie Antonina Salejewa oraz konsul Ukrainy w Poznaniu Serhij Miniailo.

– Jesteśmy konsekwentni w niesieniu pomocy Ukrainie i Ukraińcom, którzy codziennie walczą z rosyjską agresją – podkreślił Marek Woźniak. – Nasz partner, obwód charkowski jest w części zajęty przez agresora, a na miasta

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Umowę darowizny podpisano 16 października w Poznaniu.

spadają tam codziennie rakiety i drony. Uważamy, że wsparcie, którego udzielamy od początku wojny, jest nadal potrzebne, tak jak potrzebna jest solidarność.

Marszałek wskazał, że darowiznę stanowią bardzo zaawansowane technologicznie produkty wytworzone w Wielkopolsce (dostawcą jest nagradzana w przeszłości przez samorząd województwa za innowacyjność firma ENFORCE Medical Technologies). Pozwolą one poszkodowanym osobom przywrócić możliwość normalnego poruszania się, co szczególnie istotne w przypadku młodych ludzi, którzy w wyniku wojny stracili kończyny.

– Region charkowski wciąż pozostaje regionem frontowym. Codziennie giną ludzie, giną dzieci. W tych warunkach jest dla mnie niezwykle ważne, że wsparcie z Wielkopolski cały czas trwa – wskazała Tetiana Jehorowa-Łucenko. I przypomniała, że przekazane przez nasze województwo w 2023 roku karetki w dalszym ciągu służą ratowaniu życia cywili i wojskowych w Charkowie i okolicach.

O wdzięczności Ukraińców „niezależnie od zewnętrznych okoliczności" za okazywane wsparcie zapewniał też Serhij Miniailo.

Warto przypomnieć, że przekazywana pomoc materialna to niejedyny element wielkopolskiego wsparcia dla obwodu charkowskiego. Tradycją stało się już zapraszanie ukraińskiej młodzieży na zorganizowany wypoczynek letni w naszym regionie. Pobyty te realizowane są corocznie od 2022 roku. W ciągu 5 lat wzięło w nich udział już 402 dzieci i 122 nauczycieli. **ABO**

Silne regiony to silna Europa

Kolejna odsłona Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast zgromadziła w dniach 12-14 października w Brukseli tysiące samorządowców, urzędników, ekspertów, naukowców i dziennikarzy z całego kontynentu.

24. już edycja corocznego największego wydarzenia w UE, poświęconego polityce regionalnej, odbywała się pod hasłem: „Silne regiony. Silna Europa".

Słowa nawiązujące do tego hasła można było usłyszeć już podczas sesji inauguracyjnej, która odbyła się 12 października w Parlamencie Europejskim. – Samorządy są motorem naszej zdolności do konkurowania i przygotowywania się na przyszłość – stwierdziła przewodnicząca Europejskiego Komitetu Regionów Kata Tüttő, przedstawiając coroczne orędzie o stanie unijnych regionów i miast.

We wspomnianej sesji wzięli też udział m.in. przewodniczący Rady Europejskiej Antonio Costa i wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Raffaele Fitto, a w specjalnym przesłaniu wideo do uczestników zwróciła się przewodnicząca Parlamentu Europejskiego Roberta Metsola.

W kontekście zaawansowanego etapu prac nad kolejną unijną perspektywą finansową wielokrotnie wybrzmiało też, że odpowiedzią na wiele wyzwań, przed jakimi stoi Europa, jest silna, dobrze finansowana i – co szczególnie podkreślano – zdecentralizowana polityka spójności.

FOT. 2X ARTUR BOIŃSKI

Sesja inaugurująca Europejski Tydzień Regionów i Miast odbyła się tradycyjnie w brukselskiej siedzibie Parlamentu Europejskiego.

Podczas warsztatu współorganizowanego przez Wielkopolskę nasze województwo zaprezentowała Marzena Andrzejewska-Wierzbicka z UMWW.

Jednym z poruszanych podczas licznych sesji i warsztatów tematów była odpowiedź europejskich samorządów na skutki klęsk żywiołowych i zmian klimatycznych. Wpisało się w to spotkanie zatytułowane: „Każda kropla ma znaczenie: regiony na pierwszej linii działań na rzecz odporności wodnej". Zostało ono zorganizowane wspólnie przez Wielkopolskę, Południowe Morawy, Emilię-Romanię, Nową Akwitanię, Murcję, Baleary, Dolną Austrię i Karyntię. Wchodzą one w skład Sojuszu Regionów UE na rzecz Odporności Wodnej i Gotowości na Zmianę Klimatu, którego działalność – o czym pisaliśmy na naszych łamach – zainaugurowano w marcu.

Nasze województwo reprezentowały podczas warsztatu dyrektor Departamentu Zarządzania Środowiskiem i Klimatu UMWW Marzena Andrzejewska-Wierzbicka oraz dyrektor Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego Jowita Maćkowiak. Pierwsza z pań przedstawiła uczestnikom spotkania specyfikę województwa, ze szczególnym uwzględnieniem jego wschodniej części, która należy do regionów szczególnie narażonych na niedobory wody i susze. **ABO, BIWW**

W SKRÓCIE

Jaka polityka rolna po 2028?

FOT. 3X ARCHIWUM

„Wspólna polityka rolna od 2028 roku, w kontekście zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności" – to tytuł międzynarodowego kongresu, który odbył się 2 października w Stuttgarcie. Na zaproszenie władz Badenii-Wirtembergii wzięła w nim udział delegacja województwa wielkopolskiego, której przewodniczył wicemarszałek Krzysztof Grabowski. Był on prelegentem podczas panelu, w którym zastanawiano się nad tym, jak zachęcić przedstawicieli młodego pokolenia do pracy w rolnictwie i do pozostawania na obszarach wiejskich. Wielkopolanie odwiedzili też w Stuttgarcie stoiska największych targów południowych Niemiec poświęconych rolnictwu, leśnictwu i przemysłowi spożywczemu. **ABO**

Z Brandenburgią o edukacji

Wielkopolskę i Brandenburgię od ponad dwóch dekad łączy formalne partnerstwo. Jednym z jego najważniejszych elementów są podpisywane co cztery lata dwustronne plany działań w zakresie edukacji i młodzieży. Kolejny taki dokument, na lata 2026-2029, parafowali 29 października w UMWW Katarzyna Kretkowska z zarządu województwa, brandenburski minister edukacji, młodzieży i sportu Gordon Hoffmann, zastępca prezydenta Poznania Bartosz Derech i wielkopolski kurator oświaty Igor Bykowski. – Młodzi chcą współpracy, której skutki zobaczą we własnej szkole, miejscowości i na rynku pracy – podkreśliła Katarzyna Kretkowska. Uroczystość poprzedziły dwustronne rozmowy urzędników i przedstawicieli oświaty z Wielkopolski i Brandenburgii. **ABO**

Pod irlandzkim przewodnictwem

Wizytę w UMWW złożył 19 października nowy ambasador Irlandii w Polsce Jonathan Conlon. Spotkała się z nim członkini zarządu województwa Katarzyna Kretkowska. Ze względu na sprawowane w obecnym półroczu przez Irlandię unijne przewodnictwo, rozmowę zdominowały kwestie ogólnoeuropejskie, w tym przyszły wieloletni budżet UE. Poruszono też sprawy związane z dwustronną współpracą (na przykład w zakresie edukacji, choćby z wykorzystaniem możliwości, jakie daje program Erasmus+). Zwrócono uwagę, że ani województwo, ani samorządy lokalne z Wielkopolski nie mają dotąd oficjalnych partnerstw ze swoimi irlandzkimi odpowiednikami. **ABO**

Przygotujmy auto do jesiennej aury, pamiętajmy o nowych przepisach

Środek jesieni jest dla wielu kierowców okresem wymagającym większej uwagi i ostrożności na drogach. Ale uwagę warto też zwrócić na zmiany w prawie.

Coraz krótszy dzień, szybko zapadający zmrok i jesienne deszcze sprawiają, że wielu z nas zamieniło dwa kółka na cztery, a pierwsze przymrozki weryfikują nasze umiejętności bezpiecznej jazdy i przygotowanie pojazdów do zimnych dni.

Niektórzy zmienili już opony na zimowe, zadbali o odpowiedni płyn do spryskiwaczy, sprawdzili stan hamulców, świateł samochodowych i wycieraczek. Wiele z tych czynności można zrobić we własnym zakresie, można też zwrócić się o pomoc do serwisu.

FOT. MAREK SZYKOR

Przed zimą warto zrobić przegląd wentylacji i klimatyzacji, dzięki czemu możemy uniknąć zaparowania szyb; szybciej też będziemy mogli je oczyścić ze szronu i lodu.

Nie tylko światła

22 października, w Stacji Kontroli Pojazdów Automobilklubu Wielkopolski, wielkopolscy policjanci zainaugurowali jedenastą już edycję ogólnopolskiej kampanii „Twoje światła – Nasze bezpieczeństwo", która potrwa aż do 10 grudnia. Inicjatorem tych działań jest Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, wspólnie z Automobilklubem Wielkopolski i Polskim Związkiem Motorowym. Akcja jest prowadzona we współpracy ze stacjami diagnostycznymi, gdzie w dniach 24 października, 7 i 21 listopada oraz 5 grudnia kierowcy mają możliwość bezpłatnego sprawdzenia oświetlenia pojazdów. Na terenie województwa wielkopolskiego do akcji przystąpiły 222 stacje diagnostyczne. Jeszcze jest szansa na skorzystanie z porad i usług doświadczonych diagnostów.

Warto również zrobić przegląd wentylacji i klimatyzacji, dzięki czemu można uniknąć zaparowania szyb; szybciej też będziemy mogli je oczyścić ze szronu i lodu. Pamiętajmy, że przygotowanie samochodu do jazdy może potrwać dłużej; warto mieć pod ręką odmrażacz, zmiotkę i odpowiednią skrobaczkę. Sprawdźmy również – najlepiej w serwisie – stan akumulatora i sprawność układu ładowania.

Warto znać prawo

O przygotowaniach pojazdu do zimy pisaliśmy szczegółowo już wielokrotnie na łamach „Monitora". Tym razem chcielibyśmy też przybliżyć i omówić niektóre zmiany w kodeksie drogowym, wprowadzone w ostatnim roku. Wielu kierowców nie interesuje się tym i dowiaduje, gdy jest już za późno; a nauka przepisów ruchu drogowego jest też elementem przygotowania się do jazdy.

„Nieznajomość prawa szkodzi" – ta zasada, wywodząca się jeszcze z czasów rzymskiego imperium, działa do dzisiaj i warto być na bieżąco z przepisami, by nie zaszkodzić sobie i innym. A w zapisach o ruchu drogowym zmieniło się w tym roku wiele i warto o tym przypomnieć, bo kary za niestosowanie się do nowych zasad są bardzo wysokie.

Prawko dla młodych

Zacznijmy od nowości w egzaminach na prawo jazdy. Zmienił się wiek minimalny konieczny do uzyskania prawa jazdy kategorii B – z 18 na 17 lat. Ale są ograniczenia. Młody kierowca może kierować pojazdem tylko w obecności osoby, która ukończyła 25 lat i ma prawo jazdy kategorii B przynajmniej od 5 lat, nie odebrano jej uprawnień i jest trzeźwa. Obowiązkowi temu młody kierowca podlega przez 6 miesięcy od uzyskania uprawnień albo do ukończenia 18. roku życia – w zależności, co nastąpi pierwsze. Przed ukończeniem 18 lat, nawet gdy może już poruszać się bez opiekuna, nie wolno mu przewozić osób niepełnoletnich ani jeździć zarobkowo.

> Warto – może właśnie w tym czasie, gdy robimy coroczny przegląd swoich pojazdów – zaznajomić się ze zmianami obowiązujących przepisów ruchu drogowego

Dodatkowo obowiązuje okres próbny – dla 17-latków trzy lata, a dla 18-latków dwa lata, do chwili ukończenia 20. roku życia. W tym czasie limit alkoholu we krwi to zero promili i zero substancji psychoaktywnych. Kierowca objęty okresem próbnym, który przekroczy 12 punktów karnych, będzie musiał ukończyć odpłatne praktyczne szkolenie w zakresie zagrożeń w ruchu drogowym.

Kary za brawurę

Kodeks drogowy wprowadza też nowe kategorie przestępstw. Pierwsze z nich to brawurowa jazda; rażące przekraczanie prędkości i jazda narażająca inne osoby na niebezpieczeństwo, która nie musi zakończyć się kolizją czy wypadkiem. Kara jest wysoka, bo grozi za to od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności. W razie wypadku ze skutkiem śmiertelnym kara sięga 10 lat pozbawienia wolności.

Nielegalne jest też tzw. driftowanie, czyli celowe wprowadzanie pojazdu w poślizg, i tzw. palenie gumy. Kary za takie naruszenia to mandat w wysokości 1500-2500 zł oraz zatrzymanie prawa jazdy na 3 miesiące.

Organizowanie nielegalnych zlotów również zostało wciągnięte na listę czynów zabronionych. Wykroczeniem jest organizowanie zlotów ponad 10 pojazdów w miejscu publicznym, bez zgłoszenia tego faktu do właściwej jednostki samorządu. A gdy przy takiej okazji dochodzi do wyścigów, mamy już do czynienia z przestępstwem. Organizator nielegalnego zlotu podlega karze ograniczenia wolności lub grzywny nie niższej niż 2000 zł, a uczestnik – karze grzywny do 5000 zł. Umyślny pobyt na takim zlocie też jest wykroczeniem!

Alkohol i recydywa

W przypadku prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu w stężeniu powyżej 1,5 promila orzeka się konfiskatę pojazdu, a gdy jest to niemożliwe (np. auto jest w leasingu), karą jest nawiązka od 5 do 500 tys. zł. Recydywiści prowadzący pojazd mimo zakazu muszą liczyć się z orzeczeniem dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów, kary pozbawienia wolności i sankcjami finansowymi.

Ponadto zaostrzono sankcje za przekroczenia prędkości. Za prędkość wyższą o 50 km/h również poza obszarem zabudowanym, na drogach jednojezdniowych dwukierunkowych, grozi odebranie prawa jazdy na 3 miesiące. Gdy kierowca mimo to siądzie za kierownicę, musi liczyć się z odebraniem uprawnień na 5 lat.

Warto też przypomnieć, że nowym rozwiązaniem jest ograniczenie możliwości redukcji punktów karnych za najcięższe w skutkach wykroczenia, m.in. wyprzedzanie na przejściu dla pieszych czy przejazd na czerwonym świetle, a także drastyczne przekraczanie prędkości.

Dla młodych uczestników ruchu drogowego nowością – od 3 czerwca – jest wprowadzenie minimalnego wieku 13 lat, od którego mogą poruszać się hulajnogą elektryczną. Wprowadzono też obowiązek używania kasków dla wszystkich kierujących rowerami, hulajnogami elektrycznymi i urządzeniami transportu osobistego do ukończenia 16. roku życia.

Warto – może właśnie w tym czasie, gdy robimy coroczny przegląd swoich pojazdów – zaznajomić się ze zmianami obowiązujących przepisów ruchu drogowego. Dzięki temu na naszych drogach będzie bezpieczniej.

Marek Szykor WORD Poznań

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU
www.brd.poznan.pl

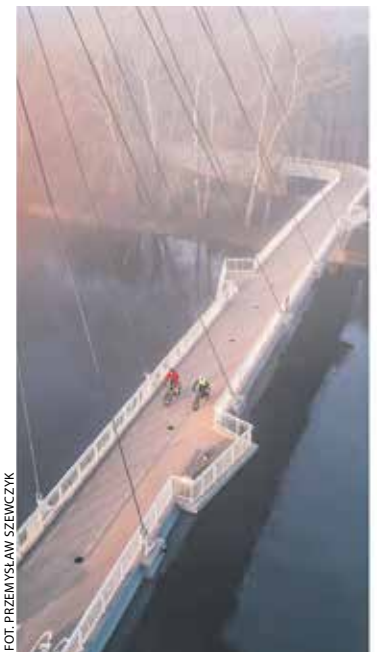
Redaguje zespół: Sławomir Brandt, Maciej Bednik, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

Smart, czyli obszary wiejskie przyszłości

Od 2 listopada do 31 grudnia 2026 r. wielkopolskie gminy mogą wnioskować o pomoc na wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi.

8 października Zarząd Województwa Wielkopolskiego ogłosił nabór wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Nabór dotyczy możliwości pozyskania środków na wdrożenie koncepcji inteligentnej wsi (ang. *smart village*). Do dyspozycji beneficjentów, którymi mogą być gminy i związki międzygminne, jest pula ponad 10,5 miliona złotych. Wnioski można składać od 2 listopada do końca 2026 roku.

– Wdrożenie koncepcji inteligentnej wsi to nowy zakres wsparcia przewidzianego w PS WPR 2023-2027. Jesteśmy świadomi tego, że obszary wiejskie muszą iść z duchem czasu, korzystać z nowoczesnych rozwiązań technologicznych, architektonicznych i organizacyjnych w sposób przemyślany i odpowiednio zaplanowany. Dzięki funduszom unijnym w naszym województwie możemy przeznaczyć konkretne środki na realizację projektów, których efektem będzie stworzenie inteligentnych wsi. Czerpiemy wzorce przede wszystkim z zachodniej Europy, gdzie tego typu modele rozwoju zostały z powodzeniem wdrożone w wielu miejscowościach – mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

FOT. PRZEMYSŁAW SZEWCZYK

FOT. PIOTR GOŁĘBNIAK

FOT. ZUZANNA WIESIOŁEK

Ideę smart village obrazuje kolaż zdjęć z fotografii zgłoszonych do konkursu fotograficznego organizowanego przez UMWW. Zdjęcia wykonano w miejscowościach: Czerwonak, Janiszew (gm. Brudzew) i Stara Łubianka (gm. Szydłowo).

Ocena złożonych wniosków odbywać się będzie przy udziale ekspertów powołanych przez zarząd województwa, z których każdy przydzieli punkty poszczególnym operacjom. Każda inicjatywa może uzyskać do 100 punktów. Maksymalnie położyć z nich przewidziano w ramach kryterium oddziaływania projektu inteligentnej wsi na rozwój miejscowości oraz kompleksowości przyjętych rozwiązań. Pod uwagę brane będą w tym przypadku m.in. takie elementy jak zwiększenie atrakcyjności lub konkurencyjności miejscowości w zakresie jej głównych funkcji lub kreowania nowych, pożądanych funkcji, zwiększenie dostępności do usług, zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i zdolności do reagowania na sytuacje kryzysowe, zwiększenie możliwości udziału mieszkańców w życiu społecznym, ale również działania proekologiczne oraz promowanie rozwiązań wspierających zdrowy, aktywny styl życia mieszkańców.

Do 30 punktów można przyznać za kryterium wykorzystywania w projekcie technologii cyfrowych, innowacyjnych rozwiązań oraz wiedzy i badań. Nie chodzi tu wyłącznie o innowacje produktowe, ale również o innowacje w zakresie zarządzania czy rozwiązań organizacyjno-prawnych. Premiowane będą operacje, w których przewidziano współpracę wielu podmiotów dysponujących profesjonalną wiedzą i doświadczeniem w dziedzinach objętych projektem inteligentnej wsi. Oceniana jest również multiplikowalność wdrażanych rozwiązań, czyli krótko mówiąc to, czy można je wykorzystać w realizacji podobnych projektów w innych miejscach lub czy zostały one zaczerpnięte z już dostępnych dobrych praktyk.

Od 0 do 20 punktów może zostać przyznanych za kryterium zarządzania projektem inteligentnej wsi i jego funkcjonowanie, w tym za wykonalność i trwałość finansową zadania opartą m.in. na przeprowadzonych analizach opłacalności oraz za dalsze funkcjonowanie projektu po jego wdrożeniu (monitorowanie i ewaluacja projektu, plan komunikacji z mieszkańcami, strategia zarządzania zmianami).

Dofinansowanie może być przyznane tylko tym projektom, które uzyskają co najmniej 40 punktów, a pula ich kosztów kwalifikowalnych przekracza 1,5 miliona złotych. Pomoc na realizację pojedynczej operacji nie może przy tym przekroczyć 10 milionów złotych. Beneficjent może też otrzymać atrakcyjnie oprocentowaną pożyczkę udzieloną przez Bank Gospodarstwa Krajowego, do wysokości odpowiadającej wartości środków unijnych w realizowanym projekcie.

Warunkiem pomyślnego rozpatrzenia wniosku przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego jest załączenie odpowiednich dokumentów, w tym przede wszystkim koncepcji inteligentnej wsi, projektu inteligentnej wsi oraz karty informacyjnej projektu inteligentnej wsi. Ogłoszenie naboru dotyczącego wdrożenia koncepcji *smart village* poprzedziła seria naborów wniosków, których przedmiotem jest opracowanie koncepcji inteligentnej wsi. Organizacje lokalne mogły wnioskować o środki na ten cel w ramach projektów grantowych ogłaszanych przez lokalne grupy działania w ramach PS WPR 2023-2027.

Laureaci konkursu fotograficznego otrzymali nagrody

Pod koniec września rozstrzygnięto konkurs „PS WPR w obiektywie – wieś wczoraj, dziś i jutro". W październiku nagrody w postaci voucherów do sklepu fotograficznego trafiły w ręce laureatów.

– Konkurs po raz kolejny pokazał piękno obszarów wiejskich w Wielkopolsce. Zgłoszone fotografie pomagają promować nasz region, są wykorzystywane między innymi w publikacjach wydawanych przez samorząd województwa. W 2027 roku odbędzie się kolejna edycja konkursu „PS WPR w obiektywie – wieś wczoraj dziś i jutro". Już teraz serdecznie zachęcam do udziału – mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Nagrody w tegorocznej edycji konkursu przyznano w czterech kategoriach tematycznych. W kategorii „Zielona i bezpieczna wieś", w której ocenianych było 41 prac, pierwsze miejsce zajął Piotr Gołębniak z Poznania, drugie Błażej Chmielarz z Ruszkowa Pierwszego (gm. Kościelec), a trzecie Marcin Siedlecki z Jankowa Przygodzkiego (gm. Przygodzice). W kategorii „Wielkopolska zdrowa żywność od pola do stołu" przesłano 28 zdjęć. Największe wrażenie na sześcioosobowym jury wywarły prace autorstwa Kamila Mikołajczaka z Żerkowa, Małgorzaty Kolasy z Poznania oraz Michaliny Andrzejewskiej z Powidza. W kategorii „Nowoczesne i konkurencyjne rolnictwo" wpłynęło 26 zdjęć. Pierwsze miejsce ponownie przypadło w udziale Piotrowi Gołębniakowi, drugie Tomaszowi Leśnikowi ze Złotnik (gm. Suchy Las), a trzecie Bartoszowi Kaźmierczakowi z Kobierna (gm. Krotoszyn). W kategoria „Wieś aktywna, zaradna i przedsiębiorcza" spośród 27 fotografii najwyżej ocenione zostały prace mieszkańców północnej Wielkopolski: Roberta Cierniaka i Grzegorza Mrozika (obaj ze Złotowa) oraz Zuzanny Wiesiołek z Leżenicy Kolonii (gm. Szydłowo).

FOT. ROBERT CIERNIAK

Zdjęcie pt. „Magia świętojańskiej nocy", wykonane w miejscowości Złotów, przyniosło autorowi I miejsce w kategorii „Wieś aktywna, zaradna i przedsiębiorcza".

Nagrody konkursowe zostały ufundowane ze środków Unii Europejskiej w ramach działań jednostki regionalnej KSOW+ w województwie wielkopolskim, finansowanych z pomocy technicznej Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Nagrodzone prace można obejrzeć na stronie internetowej dprow.umww.pl/pswpr.

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
KSOW+
SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
Dofinansowane przez Unię Europejską

Materiał finansowany ze środków UE w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, opracowany przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego
Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stronę redaguje: Adrian Kapuściński, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, e-mail: ksow@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Duża inwestycja z grubej rury!

Zakończyło się największe przedsięwzięcie inwestycyjne w historii gminy Kleszczewo.

Patrząc na skalę – to gigantyczne przedsięwzięcie dla tej podpoznańskiej gminy. Obejmuje ono m.in. budowę kanalizacji w miejscowościach Gowarzewo, Tulce, Szewce i Komorniki (łącznie 30 km), budowę sieci wodociągowej w miejscowości Krzyżowniki oraz rozbudowę oczyszczalni ścieków w Nagradowicach, w której osiągnięto ponad dwukrotny wzrost przepustowości. Łączny koszt to (bagatela) 77 mln zł, z czego dotacja UE wyniosła 44 mln zł.

Uroczyste otwarcie tego kluczowego dla aglomeracji ściekowej Nagradowice projektu odbyło się 22 października. Wyznaczył on nowy standard w zakresie ochrony środowiska i poprawy warunków bytowych mieszkańców regionu.

W Kleszczewie już kilka lat temu zdecydowano o dużych inwestycjach w sieć wodno-kanalizacyjną. To największe i najbardziej kosztowne zadania realizowane przez gminę, wynikające przede wszystkim z szybkiego wzrostu liczby mieszkańców. Pod tym względem samorząd jest w czołówce w Polsce, podobnie pod względem przyrostu liczby mieszkań. Nie bez znaczenia jest także rozwój gospodarczy gminy oraz kwestie związane z ochroną środowiska, w tym szczególnie wód i gleb.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Nowa oczyszczalnia ścieków to odpowiedź na potrzeby mieszkańców.

Zakończona inwestycja jest największą pod każdym względem, ale wcześniejsze zadania wodno-kanalizacyjne samorząd realizował również przy wsparciu unijnym. Jednym z dwóch największych projektów była budowa kanalizacji dla sześciu sołectw. Wykorzystano wtedy po raz pierwszy w Polsce na taką skalę system kanalizacji ciśnieniowej, za który gmina otrzymała Laur Ekologii. Duże unijne środki w ramach WRPO 2014-2020 zainwestowano także w oczyszczalnię ścieków.

Efekt? Dzięki temu mieszkańcy mają dostęp do systemu oczyszczania ścieków, a kanalizacja sanitarna występuje już w zdecydowanej liczbie sołectw gminy, choć niektóre z nich wymagają jeszcze dodatkowych prac.

Gmina Kleszczewo znalazła się w gronie samorządów (obok Kostrzyna, Włoszakowic i Słupcy), które łącznie pozyskały blisko 100 milionów złotych z programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, z puli przeznaczonej na gospodarkę wodno-ściekową. **MARK**

Fundusze po 2027 roku

Trwają prace nad kolejną unijną perspektywą finansową na lata 2028-2034. Polska ma pozostać w tym rozdaniu największym beneficjentem środków europejskich.

Wielkopolska uczestniczy w przygotowaniach do Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR), a więc strategicznego dokumentu, który połączy wdrażanie z funduszy europejskich m.in. polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej czy obszaru odporności i bezpieczeństwa.

To reformy i inwestycje wspierające rozwój społeczno-gospodarczy i środowiskowy naszego regionu i kraju. Odpowiedzialnym za proces przygotowania i wdrożenia PPKR jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Przynajmniej 44 proc. środków ma trafić do rozdziałów regionalnych, tworzonych we współpracy z województwami, co daje nam możliwości dalszego kształtowania rozwoju regionu. **MARK**

Korzystają z roweru także jesienią

FOT. ARCHIWUM BENEFICJENTA

Wspólny rajd był pierwszym testem nowego, prawie 1,3-kilometrowego odcinka.

Bezpieczniej, wygodniej i bardziej aktywnie – tak od teraz można poruszać się na trasie Porażyn Tartak – Kopanki. Powiat nowotomyski zakończył realizację kolejnego zadania związanego z rozwojem infrastruktury pieszo-rowerowej.

Nowy odcinek ma około 1,3 km długości i został wykonany z nawierzchni bitumicznej. Dzięki inwestycji mieszkańcy oraz odwiedzający tę część powiatu zyskali komfortową trasę do codziennych podróży, spacerów i wycieczek rowerowych.

Otwarcie inwestycji odbyło się 6 października w Kopankach. Po przecięciu wstęgi od razu ruszono w trasę. Wspólny rajd był pierwszym testem nowego, prawie 1,3-kilometrowego odcinka. Od teraz to więcej wygody i bezpieczeństwa w codziennych przejazdach, ale też kolejny dobry powód, żeby wskoczyć na rower – nawet jesienią! **MARK**

Szpital z podwójnym zastosowaniem

Prawie 15 mln zł pozyskał Szpital Kliniczny im. prof. W. Degi na gruntowną modernizację Oddziału Dziennego Pobytu.

Projekt wpisuje się w obszar infrastruktury dual-use – czyli takiej, która w razie potrzeby może zostać szybko przystosowana do działania w sytuacjach kryzysowych, np. podczas konfliktu zbrojnego czy klęsk żywiołowych.

– Konieczność jego realizacji wynika z kilku powodów. Z jednej strony rośnie zapotrzebowanie na świadczenia rehabilitacyjne, a obecna infrastruktura przestaje wystarczać. Z drugiej coraz wyraźniej widać potrzebę wzmacniania odporności systemu ochrony zdrowia na sytuacje kryzysowe – mówi marszałek Marek Woźniak.

Prace obejmą roboty budowlane i instalacyjne, prowadzone w czterech etapach. Dzięki temu możliwe będzie zachowanie ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych. Planowana jest m.in. przebudowa dawnej hali warsztatowej i powierzchni po archiwum zakładowym na nową strefę wejściową z holem, recepcją, poczekalnią, salą dydaktyczną i czterema gabinetami do weryfikacji pacjentów. Powstaną też nowe przestrzenie terapeutyczne, pomieszczenia hydroterapii, fizykoterapii, kinezyterapii oraz techniczne i socjalne.

FOT. DPR UMWW

Szpital kliniczny wielokrotnie korzystał ze wsparcia funduszy europejskich. Dzięki unijnej dotacji powstało tam m.in. Centrum Technologicznie Wspomaganej Rehabilitacji.

Unijne wsparcie zostanie także przeznaczone na modernizację sali gimnastycznej i wykonanie nowych instalacji. W ramach projektu pozyskane zostanie również wyposażenie medyczne i rehabilitacyjne, w tym urządzenia do terapii w podwieszeniu, masażu wirowego kończyn, wanny terapeutyczne, aparatura do elektroterapii, krioterapii, laseroterapii, szyny rehabilitacyjne czy platformy wibracyjne.

Prace mają zakończyć się w 2028 roku. Z usług placówki skorzysta wtedy o prawie 1000 osób więcej niż dotąd. **MARK**

Wielkopolanie wybrali. Laureaci zabrali głos

Plebiscytowa gala była okazją do rozmowy o rozwoju regionu.

FOT. ARCHIWUM

8 października odbyła się uroczysta gala podsumowująca plebiscyt.

W poprzednim numerze „Monitora" pisaliśmy o rekordowym wyniku głosowania w piątej edycji plebiscytu „Łączy nas WIELkopolskiE".

– Cieszę się, że tak wielu Wielkopolan zaangażowało się w wybór inicjatyw, które pokazują siłę funduszy europejskich i zmiany zachodzące w naszym regionie – tak marszałek Marek Woźniak komentował ponad 23 tys. oddanych głosów.

8 października odbyła się uroczysta gala podsumowująca plebiscyt. Spotkało się 20 nominowanych, w tym pięciu zwycięzców. Wydarzenie pod hasłem: „Jak wiele nas łączy" było także okazją do rozmowy o przyszłości regionu i podkreślenia roli funduszy europejskich w jego rozwoju.

W pięciu panelach dyskusyjnych 19 przedstawicieli nominowanych projektów przekonywało, że warto przekuwać śmiałe myśli i innowacyjne pomysły w konkretne działania, choć droga do sukcesu może być jednak różna. Co na ten temat mówili laureaci?

Kultura i klimat

W kategorii „Łączy nas… architektura i kultura" zaszczytny tytuł trafił do Klasztoru oo. Franciszkanów w Poznaniu Prowincji św. Maksymiliana Marii Kolbego Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych w Polsce. Zwycięski projekt modelowo pokazuje, jak łączyć ochronę historycznej architektury z działalnością kulturalno-edukacyjną i budowaniem lokalnej wspólnoty.

– W naszym projekcie chodziło o połączenie *sacrum* i *profanum* tak, aby te dwie sfery mogły ze sobą współistnieć. Konserwacja murów to nie tylko ochrona zabytków. To także pielęgnowanie tradycji i historii. Nasz projekt ma bardzo szeroką ofertę: kulturalną, muzyczną, edukacyjną i społeczną. Zachęcam do korzystania z niej, bo ten projekt zrealizowaliśmy właśnie z myślą o mieszkańcach – podkreślał o. Leszek Klekociuk, kustosz Sanktuarium Matki Bożej w Cudy Wielmożnej Pani Poznania.

Szczególnym uznaniem wśród mieszkańców cieszą się przedsięwzięcia związane z ochroną klimatu. Należy do nich projekt niewielkiej gminy Rzgów, zrealizowany w partnerstwie z gminą Wilczyn (zwycięzcy w kategorii „Łączy nas… dobry klimat"). Internauci docenili inwestycje w systemy odnawialnych źródeł energii.

– Wybudowaliśmy 225 instalacji fotowoltaicznych, 100 magazynów energii, 120 pomp ciepła, zarówno gruntowych, jak i powietrznych, w domach mieszkańców. W powiecie konińskim jesteśmy jedną z pierwszych gmin, które nie tylko zrealizowały, ale też już rozliczyły projekt – zaznaczał Grzegorz Matuszak, wójt gminy Rzgów.

– Plebiscyt był dla nas swego rodzaju testem, czy inwestując w odnawialne źródła energii, obraliśmy właściwy kierunek działań. Okazało się, że tak. Liczba oddanych głosów napawa nas dumą i daje poczucie, że nasza praca jest doceniana – podkreślał Grzegorz Skowroński, wójt gminy Wilczyn.

Młodość i społeczna misja

W kategorii „Łączy nas… energia młodości" najwięcej głosów zdobyła inicjatywa Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury im. K. Iłłakowiczówny w Trzciance. Czytelnicy docenili utworzenie Trzcianeckiej Fabryki Dźwięku, w której muzyka staje się narzędziem rozwoju, ekspresji i integracji młodych.

– W Trzciance nie brakuje talentów, brakowało jednak przestrzeni, w której młodzi artyści mogliby próbować, eksperymentować i nabierać odwagi do realizacji swoich celów. I takie miejsce otrzymali. Dziękujemy za to, że zauważyliście Trzciankę i usłyszeliście jej głos. A my obiecujemy – gramy dalej! – podkreślała Dominika Jeske, dyrektor Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury im. Kazimiery Iłłakowiczówny w Trzciance.

Za najlepszy projekt w kategorii „Łączy nas… społeczna misja" mieszkańcy uznali projekt „ŚWIT – Środowiskowe Wsparcie Integracja Terapia – usługi społeczne dla mieszkańców gminy Swarzędz na lata 2023-2026". W ramach przedsięwzięcia działa m.in. Dzienny Dom Pomocy oraz Mobilny Zespół Wsparcia Środowiskowego.

– W cały proces wsparcia od samego początku zaangażowani są uczestnicy projektu. Wspólnie ustalamy, czego potrzebują. To oni podczas konsultacji wskazywali nam, jakich usług społecznych oczekują i do jakich grup powinny być one skierowane – mówiła Farida Haidar, kierownik Sekcji Usług Opiekuńczych CUS w Swarzędzu.

Z kolei w kategorii „Łączy nas… troska o życie" laureatem został projekt skierowany do osób w kryzysie bezdomności. Za jego realizację odpowiada miasto Poznań z czterema partnerami.

– Dziś w naszych sercach jest przede wszystkim wdzięczność za to, że wspólnie z partnerami możemy przywracać godność osobom w kryzysie bezdomności, a także nieść im nadzieję i pomoc każdego dnia – podkreślała s. Józefa Krupa ze Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety. – Projekt uwrażliwia społeczeństwo na fakt, że każdy z nas może znaleźć się w trudnej sytuacji życiowej i potrzebować wsparcia. Cieszę się, że przedsięwzięcie pozytywnie wpływa też na młodzież, która angażuje się w wolontariat.

MARK

Fundusze europejskie na skróty

▶ **Jastrowie:** wyrównują szanse i znoszą bariery w miejscowej szkole podstawowej. Popularna „jedynka" wprowadza nowoczesne udogodnienia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami – od nowych podjazdów, przez dostosowane toalety, aż po specjalistyczne sale czy gabinety logopedyczne. Do tego ponoszone są spore nakłady na szkolenia dla nauczycieli i pomoce dydaktyczne. To wszystko dzieje się w miejscowej szkole w ramach dofinansowania unijnego.

▶ **Owińska:** lodownia to kolejna atrakcja na mapie turystycznej tej podpoznańskiej miejscowości. Lodownia znajduje się blisko Kościoła pw. św. Mikołaja w Owińskach, dokładnie na północ od niego – z drogi wojewódzkiej należy skręcić w nowo wybudowaną ścieżkę. Ta XIX-wieczna lodówka, w której niegdyś składowano lód skuwany z rzeki Warty, została odrestaurowana w ramach projektu „Piastowsko-cysterskim śladem – historyczna podróż przez Owińska". Można tam zobaczyć wystawę zdjęć i wyjątkową aranżację komór, które pierwotnie służyły jako chłodnie (zdjęcie poniżej).

▶ **Proteza kolana:** najpierw stworzyli bioniczną protezę stopy, teraz poznańskie ENforce Medical Technologies pracuje nad wielowariantową protezą kolana, która pomoże kolejnym pacjentom po amputacjach w powrocie do normalnego funkcjonowania. Zakończyły się już prace badawczo-rozwojowe. Naukowców w pracach wspierają fundusze europejskie.

▶ **FaniMani.pl:** robisz zakupy w internecie? Możesz przy okazji wesprzeć lokalną organizację pozarządową lub szkołę i to bez wydawania dodatkowych pieniędzy. Wystarczy skorzystać z bezpłatnej platformy FaniMani.pl. Mechanizm działania jest prosty: użytkownik robi zakupy online, korzystając ze specjalnej wtyczki do przeglądarki lub aplikacji, a sklep dzieli się zyskiem (średnio 2,5 proc. wartości zamówienia) i w ten sposób pieniądze wspierają wybraną organizację, klub sportowy, szkołę czy podopiecznego fundacji. Przy czym kupujący nie ponosi żadnych dodatkowych kosztów. W Wielkopolsce promocję FaniMani.pl wspierają fundusze europejskie.

▶ **Konin:** mieszkania treningowe przy ul. 3 Maja w Koninie doczekały się gruntownego remontu. Odnowione wnętrza zyskały nowe wyposażenie i rozwiązania, które wspierają użytkowników w nauce samodzielnego funkcjonowania. Modernizacja była możliwa dzięki przyjaciołom Fundacji im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ oraz funduszom europejskim.

▶ **Piła:** w mieście przy ul. Bydgoskiej powstanie parking na 35 miejsc, który będzie bardziej funkcjonalny dla mieszkańców i przyjazny dla środowiska. Oprócz montażu małej infrastruktury i mnóstwa zieleni, uwagę zwraca pomysł na przebudowę układu pieszo-jezdnego oraz chodników. Zamiast tradycyjnej, szczelnej nawierzchni zastosowana zostanie ekokostka o ażurowej strukturze, która pozwoli wodzie opadowej wsiąkać bezpośrednio w grunt. Takie rozwiązanie ograniczy spływ deszczówki i pomoże w naturalnym zatrzymywaniu wody w mieście.

MARK

WYCASTINGOWANE

FOT. 7X ARCHIWUM

Marzena Wodzińska (z lewej, oczywiście).

Pierwszy z prawej – Filip Żelazny.

Ukwiecona Patrycja Przybylska.

Była przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczyk i wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

W branży filmowej jeszcze nie robiliśmy, ale zawsze musi być ten pierwszy raz (a poza tym, od czasu zadymy o słynną frazę „lub czasopisma" nikt nie może powiedzieć, że prasa i film nie mają ze sobą nic wspólnego…).

Za sprawą wiadomych filmu i serialu mieliśmy w ostatnich tygodniach prawdziwą „Lalkomanię" w naszym kraju (co tam – w kraju! nawet podczas naszej wizyty w Brukseli pytali nas, czy już oglądaliśmy i co sądzimy…). Właściwie, to strach było otworzyć lodówkę w obawie, że wyskoczy z niej zmrożona Łęcka, lub też pralkę, z której niechybnie wychynie wymaglowany Wokulski…

Wpisując się w ten trend, postanowiliśmy dokonać małego castingu wśród sejmikowych radnych. A nuż ktoś postanowi popełnić kolejną ekranizację powieści Prusa? W razie czego – wstępny przegląd kandydatów na odtwórców kilku ról ma gotowy!

Pod lupę wzięliśmy zdjęcia, które już gościły na naszych łamach, a także te, które radni wrzucali na swoje profile w serwisach społecznościowych. Oczywiście, my niczego nie przesądzamy ani nie sugerujemy; my jedynie pytamy: czy prezentowane ujęcia i postaci nie kojarzą się państwu z niektórymi wydarzeniami oraz bohaterami występującymi w „Lalce"?

Radny Piotr Trybek i wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Z lewej – wiceprzewodnicząca sejmiku Agnieszka Wiśniewska.

Członkini zarządu województwa Katarzyna Kretkowska.

MONITOR WIELKOPOLSKI – MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku
Al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62 67 030, fax 61 62 67 031
Rada Programowa: Krzysztof Grabowski (zastępca przewodniczącej), Tatiana Sokołowska (przewodnicząca), Tomasz Wojtiuk (sekretarz), Michał Zieliński
Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)
Adres redakcji: Al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62 67 036,
fax 61 62 67 031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl
Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.
Projekt graficzny: Zofia Komorowska **Skład:** Rafał Otocki

MONITORUJEMY RADNYCH

Marek Sowa:

Kosmos ciągle w mojej głowie

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

- ***Lubię to zdjęcie, bo…*** *wakacyjny duch jeszcze we mnie trwa.*
- ***Najprzyjemniejszy moment w pracy radnego to…*** *wspólne rozmowy z innymi radnymi.*
- ***A najgorsze w tej robocie są…*** *kłótnie, które moglibyśmy zamienić na konstruktywne dyskusje.*
- ***Gdy jadę na sesję sejmiku, to…*** *oglądam z okna wagonu ciągle zmieniającą się przyrodę.*
- ***W sali sesyjnej najbardziej brakuje mi…*** *większości.*
- ***Gdyby komisje znów mogły obradować online…*** *Bez bezpośrednich kontaktów twarzą w twarz – nuda, nuda…*
- ***Możemy być dumni z Wielkopolski, ponieważ…*** *jest gospodarna i piękna.*
- ***Gdy słyszę „mała ojczyzna", to…*** *mam przed oczami Kościan, gdzie się urodziłem, i Leszno, gdzie mieszkam.*
- ***Najdziwniejsze pytanie, jakie dotąd usłyszałem, to…*** *po co panu ten stres? A dla mnie to nie stres, lecz odpowiedzialność i wyzwanie.*
- ***Chciałbym wiedzieć…*** *chociaż trochę więcej, niż wiem.*
- ***Nie chciałbym wiedzieć…*** *co moja żona myśli na temat moich studyjnych wyjazdów sejmikowych.*
- ***Chciałbym się spotkać z….*** *Nie brakuje mi spotkań, bo mam ich mnóstwo.*
- ***Na bezludną wyspę zabrałbym…*** *żonę, bo jest bardzo kreatywna.*
- ***Jak urlop, to…*** *też z moją kreatywną żoną.*
- ***A jak praca, to…*** *systematyczna, ale z sercem.*
- ***Marzy mi się…*** *Kosmos jest ciągle w mojej głowie.*
- ***Boję się…*** *wojny.*
- ***Cieszę się…*** *z mojej licznej rodziny.*

Marek Sowa
- ur. 12 lipca 1952 r., Kościan
- „aktywny emeryt PKP"
- wybrany z listy PiS, w okręgu nr 6
- 30.989 głosów